

Nr 50

Bevillningsutskottets betänkande angående beräkning av bevillningarna för budgetåret 1959/60, m. m., jämte i ämnet väckta motioner.

Jämlikt § 40 riksdagsordningen avgiver bevillningsutskottet härmed förslag till beräkning av de särskilda bevillningarnas belopp för budgetåret 1959/60 vid tillämpning av gällande eller vid innevarande års riksdag fastställda grunder.

På sätt framgår av det vid årets statsverksproposition fogade utdraget av statsrådsprotokollet över finansärenden för den 3 januari 1959 (Bilaga 1 till statsverkspropositionen 1959: Inkomster å driftbudgeten) har chefen för finansdepartementet nämnda dag underställt Kungl. Maj:ts prövning finansplan och beräkning av inkomster å driftbudgeten för budgetåret 1959/60 jämte därmed sammanhängande frågor. Departementschefen har därvid anmält riksräkenskapsverkets skrivelse den 9 december 1958 med inkomstberäkning för nämnda budgetår.

I en den 24 april 1959 dagtecknad proposition nr 150 angående komplettering av riksstatsförslaget för budgetåret 1959/60, m. m. har Kungl. Maj:t bl. a. föreslagit riksdagen att besluta, att statlig inkomstskatt för skattskyldig, som avses i 10 § 1 mom. förordningen om statlig inkomstskatt, skall ingå i preliminär skatt för budgetåret 1959/60 med 100 procent av grundbeloppet.

Propositionen nr 150 har i här berörda delar hänvisats till bevillningsutskottet.

Till utskottet har hänvisats de i anledning av propositionen väckta motionerna I: 512 av herr *Ewerlöf m. fl.* och II: 620 av herr *Hjalmarson m. fl.*, vari yrkats, att riksdagen — under uttalande av att en statlig inkomst- och utgiftspolitik enligt i motionerna I: 511 och II: 619 redovisade och till sina statsfinansiella konsekvenser belysta riktlinjer borde och bör föras i syfte att utan skattehöjningar göra det möjligt att täcka statens löpande utgifter med löpande inkomster — måtte med bifall till proposition nr 150 besluta, att statlig inkomstskatt för skattskyldig, som avses i 10 § 1 mom. förordningen om statlig inkomstskatt, skall ingå i preliminär skatt för budgetåret 1959/60 med 100 procent av grundbeloppet.

Till behandling i detta sammanhang har utskottet upptagit följande vid riksdagens början väckta motioner, nämligen

1) de likalydande motionerna I: 34 av herr *Ewerlöf m. fl.* och II: 45 av herr *Hjalmarson m. fl.*, vari hemställts, »att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa, att Kungl. Maj:t måtte igångsätta en utredning med uppdrag att utarbeta förslag dels rörande införande av förhöjda ortsavdrag

för barnfamiljer vid beskattningen, dels i fråga om den lämpliga kombinationen mellan sådana ortsavdrag och barnbidrag»;

2) de likalydande motionerna I: 55 av herr *Ewerlöf m. fl.* och II: 78 av herr *Hjalmarson m. fl.*, vari hemställts, att riksdagen måtte antaga följande

Förslag

till

Lag om upphävande av lagen den 16 maj 1957 (nr 202) med särskilda bestämmelser om kommuns, landstingskommuns och annan samfällighets utdebitering av skatt för åren 1958—1965

Härigenom förordnas, att lagen den 16 maj 1957 (nr 202) med särskilda bestämmelser om kommuns, landstingskommuns och annan samfällighets utdebitering av skatt för åren 1958—1965 skall upphöra att gälla dagen efter den, då lagen enligt därå meddelad uppgift utkommit från trycket i Svensk författningssamling.

3) de likalydande motionerna I: 154 av herr *Ewerlöf m. fl.* och II: 198 av herr *Hjalmarson m. fl.*, vari hemställts, att riksdagen måtte antaga följande

Förslag

till

förordning om ändrad lydelse av 10 § 1 mom. förordningen den 26 juli 1947 (nr 576) om statlig inkomstskatt

Härigenom förordnas, att 10 § 1 mom. förordningen den 26 juli 1947 om statlig inkomstskatt skall erhålla följande ändrade lydelse.

10 §.

1 mom. Statlig inkomstskatt — — — angivna grundbelopp.

För skattskyldig, som åtnjuter ortsavdrag med belopp som beräknats enligt 8 § 1 mom. andra eller tredje stycket och som varit här i riket bosatt under hela eller någon del av beskattningsåret, utgör grundbeloppet:

när den beskattningsbara inkomsten icke överstiger 8 000 kronor: 10 procent av den beskattningsbara inkomsten;

när den beskattningsbara inkomsten överstiger:

8 000	men icke	12 000	kr.:	800	kr. för	8 000	kr. och	14 %	av återstoden	
12 000	»	»	16 000	» :	1 360	»	»	18 %	»	;
16 000	»	»	20 000	» :	2 080	»	»	23 %	»	;
20 000	»	»	25 000	» :	3 000	»	»	28 %	»	;
25 000	»	»	30 000	» :	4 400	»	»	33 %	»	;
30 000	»	»	40 000	» :	6 050	»	»	38 %	»	;
40 000	»	»	60 000	» :	9 850	»	»	43 %	»	;
60 000	»	»	100 000	» :	18 450	»	»	48 %	»	;
100 000	»	»	150 000	» :	37 650	»	»	53 %	»	;
150 000	»	»	200 000	» :	64 150	»	»	58 %	»	;
200 000				» :	93 150	»	»	63 %	»	.

För annan i detta moment avsedd skattskyldig än i föregående stycke sägs utgör grundbeloppet:

när den beskattningsbara inkomsten icke överstiger 4 000 kronor: 10 procent av den beskattningsbara inkomsten;

när den beskattningsbara inkomsten överstiger:

4 000 men icke 6 000 kr.:	400 kr. för	4 000 kr. och	14 % av återstoden;
6 000 » » 8 000 » :	680 » »	6 000 » »	18 % » » ;
8 000 » » 10 000 » :	1 040 » »	8 000 » »	22 % » » ;
10 000 » » 12 000 » :	1 480 » »	10 000 » »	26 % » » ;
12 000 » » 16 000 » :	2 000 » »	12 000 » »	30 % » » ;
16 000 » » 20 000 » :	3 200 » »	16 000 » »	34 % » » ;
20 000 » » 30 000 » :	4 560 » »	20 000 » »	38 % » » ;
30 000 » » 40 000 » :	8 360 » »	30 000 » »	42 % » » ;
40 000 » » 60 000 » :	12 560 » »	40 000 » »	46 % » » ;
60 000 » » 100 000 » :	21 760 » »	60 000 » »	50 % » » ;
100 000 » » 150 000 » :	41 760 » »	100 000 » »	55 % » » ;
150 000 » » 200 000 » :	69 260 » »	150 000 » »	60 % » » ;
200 000 » » :	99 260 » »	200 000 » »	65 % » » .

Ändå att — — — denna inkomstdel.

Med familjestiftelse — — — ekonomiska intressen.

Denna förordning träder i kraft den 1 januari 1961; dock att äldre bestämmelser fortfarande skola gälla i fråga om 1961 års taxering samt i fråga om eftertaxering för år 1961 eller tidigare år.

4) de likalydande motionerna I: 282 av herr *Aastrup m. fl.* och II: 353 av herr *Ohlin m. fl.*, vari hemställts, att riksdagen måtte

I. antaga följande

Förslag

till

Lag om ändring av lagen den 16 maj 1957 med särskilda bestämmelser om kommuns, landstingskommuns och annan samfällighets utdebitering av skatt för åren 1958—1965

Härigenom förordnas att §§ 1—4 i nämnda lag skola erhålla ändrad lydelse på sätt nedan anges och betecknas som §§ 2—5 efter tillägg av en ytterligare paragraf betecknad som § 1 med nedan angiven lydelse.

§ 1.

Inom kommun, landstingskommun eller annan samfällighet, som äger beskattningsrätt, skola för utdebiteringen under åren 1960—1965 gälla nedan i §§ 2—5 angivna bestämmelser.

§ 2.

Vid fastställande av utgifts- och inkomststat skall kommun, landstingskommun eller annan samfällighet som äger beskattningsrätt — med undantag likväl av tingslag — äga att vid beräkning av medelsbehov, som täckes på annat sätt än genom utdebitering under åren 1960—1965, beräkna nedan angivna särskilda inkomst.

§ 3.

Vid fastställande av inkomststat för år 1960 äger vederbörande samfällighet rätt att tillgodoräkna sig såsom särskild av staten tillskjuten inkomst (bidrag) ett belopp utgörande produkten av den utdebitering, som fastställts inom samfälligheten för år 1957 och det antal skattekrönor och skatteören som utgör skillnaden mellan å ena sidan det antal skattekrönor och skatteören, som påförts de skattskyldiga vid 1958 års taxering och det antal skattekrönor och skatteören å den andra sidan, som skulle påförts de skattskyldiga, om vid samma års taxering tillämpats de kommunala ortsavdrag, vilka genom lagen den 16 maj 1957 om ändring av kommunalskattelagen (nr 200) fastställts att gälla från och med 1959 års taxering.

§ 4.

Vid fastställande av inkomststat för ettvarvt av åren 1961 till och med 1965 äger samfälligheten tillgodoräkna sig på ovan i § 2 angivet sätt beräknad, av staten tillskjuten inkomst med den reducering varom Konungen äger meddela närmare föreskrifter enligt de grunder, som fastställts av riksdagen vid antagandet av 1957 års ortsavdragsreform.

§ 5.

Konungen äger i övrigt meddela de närmare föreskrifter, som erfordras för tillämpningen av denna lag.

Denna lag träder i kraft dagen efter den, då lagen enligt därå meddelad uppgift utkommit från trycket i Svensk författningssamling.

II. besluta bemyndiga Kungl. Maj:t att i enlighet med i motionerna angivna grunder i administrativ ordning utfärda föreskrifter rörande beräkning av skatteunderlagsgraderade statsbidrag till kommunerna för speciella ändamål och av kommunala bidrag till vissa statliga utgifter.

5) de likalydande motionerna I: 291 av herr *Aastrup m. fl.* och II: 361 av herr *Ohlin m. fl.*, vari hemställts, »att riksdagen måtte besluta ändringar i de i motionerna angivna skatteförfattningarna av innebörd att det s. k. omkostnadsavdraget skall uppföras med i deklarationen redovisat belopp, dock lägst 100 kronor, att med bibehållande av nuvarande maximisummor försäkringsavdraget endast får utnyttjas till det belopp som motsvaras av

erlagda premier, samt att avrundning av den beskattningsbara inkomsten skall ske nedåt till jämna tiotal kronor, samt att vederbörande utskott måtte utarbeta förslag till erforderlig författningstext».

Beträffande de skäl, som anförts till stöd för de i motionerna framförda yrkandena, får utskottet, i den mån redogörelse härför inte lämnas i det följande, hänvisa till motionerna I: 34, II: 78, II: 198, II: 353 och II: 361.

Statsverkspropositionen

I det i statsverkspropositionen intagna förslaget till beräkning av inkomsterna å driftbudgeten under budgetåret 1959/60 är bevillningarna i överensstämmelse med departementschefens förslag beräknade till följande belopp:

	Kronor	Kronor
Skatt å inkomst, förmögenhet och rörelse:		
Skatt å inkomst och förmögenhet m. m. . .	6 000 000 000	
Kupongskatt	8 000 000	
Utskiftningsskatt och ersättningsskatt	1 000 000	
Fondskatt	14 000 000	
Skogsvårdsavgifter	13 000 000	
Bevillningsavgifter för särskilda förmåner och rättigheter	1 500 000	
Arvsskatt och gåvoskatt	90 000 000	
Lotterivinstskatt	84 000 000	
Omsättnings- och expeditionsstämplar m. m.	83 000 000	6 294 500 000
Automobilskattemedel:		
Fordonsskatt	385 000 000	
Bensinskatt	850 000 000	1 235 000 000
Tullar och acciser:		
Tullmedel	690 000 000	
Varuskatt	320 000 000	
Omsättningsskatt å motorfordon	140 000 000	
Regleringsavgift och accis å fettvaror m. m.	45 000 000	
Skatt å kaffe	23 000 000	
Tobaksskatt	850 000 000	
Rusdrycksförsäljningsmedel av partihan- delsbolag	13 000 000	
Rusdrycksförsäljningsmedel av detaljhan- delsbolag	22 000 000	
Omsättnings- och utskänkningskatt å sprit- drycker	1 200 000 000	
Omsättningsskatt å vin	90 000 000	
Maltdrycksskatt	105 000 000	
Skatt å läskedrycker	67 000 000	

	Kronor	Kronor
Statlig nöjesskatt	55 000 000	
Energiskatt	520 000 000	4 140 000 000
Postverket (överskott)		25 000 000

Beträffande riksstatsförslaget inkomstsida och beräkningen av de särskilda inkomstitlarna har i statsverkspropositionen lämnats följande sammanfattning av beräkningarna, varvid endast de poster som på grund av sin storlek eller av andra skäl är av speciellt intresse särskilt berörts.

Skatt å inkomst och förmögenhet m. m. Såsom framgår av tablan utgör inkomsterna på titeln skatt å inkomst och förmögenhet m. m. närmare hälften av budgetens totala inkomster. Över titeln redovisas icke endast statlig inkomstskatt, förmögenhetsskatt och folkpensionsavgifter utan även en del andra skatter och avgifter, av vilka kommunalskatterna samt avgifter och bidrag till den allmänna sjukförsäkringen är de betydelsefullaste. Titeln nettoinkomst framkommer som skillnaden mellan en rad inkomst- och utgiftsposter, som är direkt beroende av utvecklingen av löner och företagsinkomster. Beräkningarna måste därför baseras på vissa antaganden om förändringarna av fysiska personers och bolags inkomster.

Inkomst av tjänst m. m., som representerar drygt 4/5 av de *fysiska personernas* sammanräknade nettoinkomster, utvisade för verksamhetsåret 1957 en ökning med 7,9 procent i jämförelse med nästföregående år. Från år 1957 till år 1958 beräknar riksräkenskapsverket, att inkomsterna av tjänst skall öka med ca 4 procent. Även för övriga förvärvskällor räknas med någon uppgång under år 1958. För verksamhetsåret 1959 beräknar riksräkenskapsverket, under förutsättning att sysselsättningen blir ungefär oförändrad, en viss stegring av lönesumman. Beträffande inkomstutvecklingen under de första månaderna 1960 förutses ytterligare någon stegring. För fysiska personers inkomster av andra förvärvskällor än tjänst har sammanlagt räknats med någon uppgång under såväl år 1959 som år 1960.

För *aktiebolagen* steg de sammanlagda taxerade inkomsterna med 10,3 procent från år 1956 till år 1957. Vid bedömningen av utvecklingen av de taxerade inkomsterna får — framhåller riksräkenskapsverket — de avdragsgilla avsättningarna till investeringsfonder för konjunkturutjämning hållas i minnet. Dessa har för år 1957 uppskattats till i runt tal 185 miljoner kronor, vilket motsvarar drygt 7 procent av aktiebolagens taxerade inkomster för verksamhetsåret. Även för åren 1958 och 1959 förutses möjligheterna till avsättningar till investeringsfonder komma att utnyttjas. Med ledning av vissa undersökningar rörande de för verksamhetsåret 1958 förväntade taxeringsresultaten för vissa större bolag har ämbetsverket som grund för sin beräkning antagit, att det sammanlagda till statlig inkomstskatt för svenska aktiebolag taxerade beloppet vid 1959 års taxering skall bli något mindre än vid 1958 års taxering. Mellan 1959 och 1960 års taxeringar har inte räknats med någon förskjutning i bolagens taxerade inkomster. Riksräkenskapsverket har härvid förutsatt, att de skärpta be-

stämmelserna för varulagervärdering kommer att tillämpas först vid 1961 års taxering.

Med utgångspunkt från dessa antaganden om förändringarna av fysiska personers och bolags inkomster har riksräkenskapsverket beräknat, att titeln skatt å inkomst och förmögenhet m. m. skall komma att uppgå till i stort sett samma belopp innevarande budgetår som under budgetåret 1957/58. En fortsatt stegring av uppbörden av preliminär A-skatt uppvägs härvid av en förutsedd minskning av fyllnadsbetalningarna av preliminär B-skatt. Enligt föreliggande beräkningar skulle netto 150 miljoner kronor reserveras på budgetutjämningsfonden för kommande utbetalning av kommunalskattemedel mot 250 miljoner kronor under budgetåret 1957/58.

För budgetåret 1959/60 skulle inkomsterna på titeln skatt å inkomst och förmögenhet m. m. komma att uppgå till samma belopp som under innevarande budgetår. Härvid har förutsatts att den statliga inkomstskatten under hela budgetåret 1959/60 utgår med oförändrad uttagsprocent. En bland annat på grund av höjd kommunal utdebitering och höjda folkpensionsavgifter förutsedd uppgång i den preliminära A-skatten uppvägs av ökade utbetalningar av kommunalskattemedel och ökade förskott till sjuk-kassorna m. m. Av tidigare på budgetutjämningsfonden avsatta kommunalskattemedel beräknas netto 150 miljoner kronor komma att återföras.

Övrig skatt å inkomst, förmögenhet och rörelse. Huvudparten av inkomsterna under posten övrig skatt å inkomst, förmögenhet och rörelse härrör från inkomsttitlarna arvslottsskatt, gåvoskatt och kvarlåtenskapsskatt, lotterivinstskatt samt omsättnings- och expeditionsstämplor m. m. Riksräkenskapsverket beräknar inkomsterna av arvslottsskatt, gåvoskatt och kvarlåtenskapsskatt till 90 miljoner kronor under såväl budgetåret 1958/59 som 1959/60 samt föreslår, att benämningen på titeln ändras till arvsskatt och gåvoskatt med anledning av kvarlåtenskapsskattens avskaffande från och med 1 januari 1959. Inkomsterna av lotterivinstskatt, som budgetåret 1957/58 uppgick till drygt 58 miljoner kronor, beräknar ämbetsverket till 80 miljoner kronor under budgetåret 1958/59 och till 82 miljoner kronor under budgetåret 1959/60. Inkomsterna av omsättnings- och expeditionsstämplor m. m., som budgetåret 1957/58 uppgick till drygt 81 miljoner kronor, beräknas däremot bli i stort sett oförändrade såväl innevarande som nästa budgetår.

Automobilskattemedel. Riksräkenskapsverkets beräkning av inkomsterna under titlarna fordonsskatt och bensinskatt framgår av efterföljande sammanställning (belopp i miljoner kronor).

	1957/58 Redovisade belopp	1958/59 Riksstaten	1958/59 Nu beräk- nade belopp	1959/60
Fordonsskatt	334	360	360	385
Bensinskatt.....	728	750	775	850
Summa automobilskattemedel	1 062	1 110	1 135	1 235

En förutsedd fortsatt ökning av motorfordonsbeståndet i ungefär samma takt som hittills beräknar riksräkenskapsverket skall komma att medföra, att automobilskattemedlen ökar med 100 miljoner kronor under budgetåret 1959/60 jämfört med innevarande budgetår. Av ökningen hänför sig 25 miljoner kronor till fordonsskatt och 75 miljoner kronor till bensinskatt.

Tullar och acciser. Riksräkenskapsverkets beräkning av inkomsterna på de olika titlarna under denna rubrik har sammanställts i följande tablå (belopp i miljoner kronor).

	1957/58 Redovisade belopp	1958/59 Riksstaten	1958/59 Nu beräk- nade belopp	1959/60
Tullmedel	652	670	665	690
Varuskatt	250	300	310	320
Omsättningskatt å motorfordon ..	148	150	145	140
Regleringsavgift och accis å fett- varor m. m.	58	57	45	45
Skatt å kaffe.....	21	21	23	23
Tobaksskatt	744	810	830	850
Rusdrycksförsäljningsmedel av parti- handelsbolag	14	13	13	13
Rusdrycksförsäljningsmedel av de- taljhandelsbolag.....	30	20	24	22
Omsättnings- och utskänkningsskatt å spritdrycker	1 115	1 200	1 200	1 200
Omsättningskatt å vin	70	85	85	90
Maltdrycksskatt.....	93	105	105	105
Skatt å läskedrycker	48	65	65	67
Statlig nöjesskatt	55	60	55	55
Energiskatt.....	262	500	500	520
Summa tullar och acciser	3 560	4 056	4 065	4 140

Ökningen med 505 miljoner kronor från budgetåret 1957/58 till innevarande budgetår hänför sig främst till de inkomsttitlar, som påverkas av de höjda skattesatser, som infördes under våren 1958. Det i riksstaten för innevarande budgetår upptagna beloppet och det nu beräknade utfallet sammanfaller i stort sett. Under budgetåret 1959/60 väntas inkomsterna av tullar och acciser komma att öka med sammanlagt 75 miljoner kronor i förhållande till innevarande budgetår. Av denna ökning hänför sig 25 miljoner kronor till tullmedel, 10 miljoner kronor till varuskatt och 20 miljoner kronor till vardera tobaksskatt och energiskatt. Vid beräkning av tullmedlen har förutsatts, att ikraftträdandet av ny tulltaxa 1 januari 1959 i och för sig inte skall medföra någon större förändring i tulluppbördens storlek. Vidare har bortsetts från sådana förändringar i uppbördens storlek, som ett even-

tueellt genomförande av planerna på en nordisk tullunion eller ett europeiskt frihandelsområde skulle kunna komma att medföra. För omsättnings- och utskänkningskatt å spritdrycker har räknats med oförändrade inkomster, medan inkomsterna av omsättningskatt å motorfordon väntas minska med 5 miljoner kronor.

Generalpoststyrelsen har för budgetåren 1958/59 och 1959/60 beräknat postverkets inkomster till 495 respektive 509 miljoner kronor, varav frankoteckensuppbörd 294 respektive 303 miljoner kronor. På grund av räntehöjningarna de senaste åren och därav föranledda vikande obligationskurser har styrelsen efter samråd med postsparbanksfullmäktige ansett sig icke kunna upptaga något belopp såsom vinstmedel från postgirot eller postsparbanken vare sig för innevarande eller nästkommande budgetår.

Postverkets driftkostnader under budgetåren 1958/59 och 1959/60 har av generalpoststyrelsen uppskattats till 480 respektive 492 miljoner kronor. Enligt styrelsens beräkningar skulle alltså överskottet av postverkets rörelse komma att uppgå för budgetåret 1958/59 till 15 miljoner kronor och för budgetåret 1959/60 till 17 miljoner kronor.

Med anledning av generalpoststyrelsens beräkningar har riksräkenskapsverket framfört, att avskrivning på statsobligationer, vilka kan förutsättas aldrig komma att realiseras med förlust, i varje fall inte bör ske i större utsträckning än att viss vinst erhålles från postgirot och postsparbanken samt erinrat om att departementschefen i 1958 års statsverksproposition anslutit sig till denna uppfattning. Riksräkenskapsverket beräknar inkomsterna av postverket under budgetåret 1958/59 till 23 miljoner kronor och för budgetåret 1959/60 till 25 miljoner kronor.

Riksräkenskapsverkets beräkning av statsinkomsternas utveckling på längre sikt

Såsom en bilaga till riksräkenskapsverkets inkomstberäkning för budgetåret 1959/60 har ämbetsverket redovisat en promemoria med vissa beräkningar av *statsinkomsterna under budgetåren 1960/61 och 1961/62*. I promemorian framhålles inledningsvis att en kalkyl av detta slag måste verkställas med utgångspunkt från vissa schablonmässiga förutsättningar, vilket ger beräkningarna en rent hypotetisk karaktär. De viktigaste förutsättningarna sammanfattas på följande sätt.

Vid beräkningstillfället gällande författningar och övriga bestämmelser, som har inflytande på statsinkomsterna, har antagits förbli oförändrade under hela den period beräkningarna avser. Beträffande den allmänekonomiska ramen och skatteunderlagets utveckling har i första hand tagits som utgångspunkt de förutsättningar beträffande utvecklingen under år 1959, som legat till grund för verkets beräkning av statsinkomsterna under budgetåren 1958/59 och 1959/60. För utvecklingen från och med år 1960 har be-

räkningarna baserats på antagandet om att såväl fysiska personers som bolags inkomster skall stiga med 3 procent årligen.

Beträffande beräkningen av titeln skatt å inkomst och förmögenhet m. m. har riksräkenskapsverket framhållit följande.

Förutom de angivna förutsättningarna beträffande skatteunderlagets utveckling har för inkomstskattetiteln bland annat antagits samma uttagningsprocent, 100, under åren 1960 och 1961 som under år 1959 för den statliga inkomstskatten för fysiska personer, oförändrade regler för företagsbeskattningen samt en kommunal utdebitering med 14,25. I övrigt har bland annat förutsatts, att bestämmelserna om ränta på kvarstående skatt skall liksom nu föranleda fyllnadsbetalningar av preliminärskatt i sådan utsträckning att en god anpassning av den preliminära skatten till den slutliga erhålls för bolagens del.

De beräknade förändringarna av statsinkomsterna har sammanfattats i följande uppställning, i vilken även medtagits de redovisade beloppen för budgetåret 1957/58 och de beräknade inkomsterna för budgetåret 1961/62 i absoluta tal. Beloppen är angivna i miljoner kronor.

	1957/58 Redovisade belopp	Beräknad förändring av statsinkomsterna					1961/62 Beräknade belopp
		1958/59	1959/60	1960/61	1961/62		
Skatt å inkomst och förmögenhet m. m.	5 953	+ 50	± 0	+ 200	+ 400	6 600	
Övriga inkomstitlar.....	6 066	+ 570	+ 240	+ 260	+ 210	7 341	
Samtliga inkomster	12 019	+ 620	+ 240	+ 460	+ 610	13 941	
Nettoavsättning eller nettoåterföring av kommunal-skattemedel		+ 100	+ 300	+ 75	- 200		
Summa		+ 720	+ 540	+ 535	+ 410		

Riksräkenskapsverket har understrukit, att beräkningarna även bortsett från det schablonmässiga antagandet om skatteunderlagets förändringar fått byggas på ett stort antal osäkra förutsättningar. Förskjutningar mellan åren kan inträda, som leder till betydande avvikelser från de beräknade inkomsterna, även om bedömningen av skatteunderlaget varit riktig. Beträffande andra inkomstitlar än inkomstskattetiteln har sådana förhållanden oftast mindre betydelse, varför de beräknade årliga förändringarna är ett mera omedelbart uttryck för de antagna långsiktiga tendenserna i utvecklingen. Helt allmänt understrykes, att den absoluta nivån hos de beräknade beloppen av olika slag av statsinkomster under budgetåren 1960/61 och 1961/62 är baserad på det nu beräknade utfallet av motsvarande inkomster under budgetåren 1958/59 och 1959/60. I den mån denna utgångspunkt för beräkningarna förskjutes eller nya omständigheter av annat slag tillkommer måste givetvis beräkningarna för 1960/61 och 1961/62 revideras.

Departementschefens beräkning av de särskilda inkomstitlarna

I fråga om beräkningen av de särskilda inkomstitlarna i riksstatsförslaget ansluter jag mig till riksräkenskapsverkets förslag där icke annat anges i det följande.

I avvaktan på den översyn av inkomstberäkningen, som är avsedd att företagas längre fram under riksdagen, förordar jag att inkomstiteln skatt å inkomst och förmögenhet m. m. preliminärt upptages till 6 000 miljoner kronor.

Såsom förutsatts i det föregående i min redogörelse för budgetläget bör i enlighet med gällande grunder under budgetåret 1959/60 avsättning ske till budgetutjämningsfonden av kommunalskatte-medel. De avsatta medlen bör särredovisas på budgetutjämningsfonden. Å andra sidan bör enligt samma grunder återföring från budgetutjämningsfonden ske av tidigare avsatta medel. I enlighet med riksräkenskapsverkets förslag kan dessa avsättningar och återföringar preliminärt beräknas resultera i en nettoåterföring av 150 miljoner kronor.

Beträffande skogsvårdsavgiften har denna av 1958 års A-riksdag fastställts att för år 1958 utgå efter promilletalet 1,25. I ett den 9 juli 1958 avgivet betänkande har 1955 års skogsvårdsutredning föreslagit att detta promilletal skulle sänkas till 0,7. Skogsstyrelsen har även anslutit sig till detta förslag. Efter vad jag erfarit torde proposition rörande huvuddelen av skogsvårdsutredningens förslag icke komma att framläggas till 1959 års riksdag. På grund härav är jag icke beredd att nu ompröva gällande promilletal. Jag hemställer därför i det följande om att skogsvårdsavgiften för år 1959 fastställas till 1,25 promille, varvid jag beräknar titeln skogsvårdsavgifter till 13 miljoner kronor.

Jag ansluter mig till riksräkenskapsverkets förslag att benämningen på inkomstiteln arvslottsskatt, gåvoskatt och kvarlåtenskapsskatt med anledning av kvarlåtenskapsskattens avskaffande bör ändras till arvs-skatt och gåvoskatt. Eventuellt inflytande belopp av kvarlåtenskapsskatt bör fortsättningsvis redovisas under denna titel.

Riksräkenskapsverket har beräknat inkomsterna av lotterivinstskatt till 82 miljoner kronor. Såsom framgår av vad chefen för handelsdepartementet anför vid anmälan av anslaget till avsättning till fonden för idrottens främjande föreslås viss höjning av avgiften vid tippning, vilket medför att större belopp kommer att utdelas till vinnarna. Jag förordar med hänsyn härtill att inkomstiteln lotterivinstskatt uppräknas i förhållande till riksräkenskapsverkets förslag med 2 miljoner kronor eller till 84 miljoner kronor.

Ny beräkning av vissa inkomstitlar

I propositionen nr 150 har föreslagits ny beräkning av vissa inkomstitlar. Härav inhämtas bl. a. följande.

I skrivelse den 2 april 1959 har riksräkenskapsverket jämlikt gällande instruktion avlämnat förslag till förnyad beräkning av statsverkets inkomster under de större inkomstitlarna för budgetåret 1959/60. Vid beräkningens verkställande har ämbetsverket liksom under tidigare år från vederbörande myndigheter införskaffat nya uppgifter rörande de större inkomstitlarna ävensom beträffande vissa speciellt konjunkturkänsliga inkomstitlar. Beträffande de olika inkomstitlarna har riksräkenskapsverket i huvudsak anfört följande.

Skatt å inkomst och förmögenhet m. m. Över denna titel redovisas uppböörden av de statsskatter, som skola slutligt redovisas på titeln, men därjämte även kommunalutskylder samt vissa andra skatter, avgifter och bidrag, som uppbäras i samband med den allmänna skatteuppböörden. I statsverkspropositionen uppfördes de behållna inkomsterna på titeln med 6 000 miljoner kronor, vilket överensstämde med riksräkenskapsverkets förslag.

Vid de förnyade beräkningar av inkomstskattetiteln, som nu verkställts, har riksräkenskapsverket funnit det lämpligt att samtidigt bedöma såväl utfallet för innevarande budgetår som beräkningen av titeln för nästkommande budgetår. Dessa beräkningar kunna sammanfattas på följande sätt (miljoner kronor):

	1958/59	1959/60
<i>Inkomster</i>		
Preliminärskatt inklusive fyllnadsbetalningar	10 680	11 250
Kvarstående skatt	710	470
Yrkesskadeförsäkringsavgifter, bidrag till sjukförsäkringen och byggnadsforskningsavgifter från större arbetsgivare..	325	320
Tillkommande skatt, sjömansskatt, restantier m. m.	300	325
Summa inkomster	12 015	12 365
<i>Utgifter</i>		
Kommunalskattemedel	4 250	4 570
Överskjutande skatt	840	850
Övriga restitutioner	50	50
Yrkesskadeförsäkringsavgifter, bidrag till sjukförsäkringen och byggnadsforskningsavgifter från större arbetsgivare..	325	320
Förskott m. m. till sjukkassorna	445	550
Omföringar	30	30
Summa utgifter	5 940	6 370
Nettoinkomst på titeln	6 075	5 995

Beträffande innebörden av de olika posterna får hänvisas till riksräkenskapsverkets decemberberäkning, där motsvarande uppställning återfinnes på s. 33. En jämförelse med denna uppställning visar vissa förändringar, vilkas orsaker komma att beröras i det följande.

Genom källskattesystemet påverka variationer i den sammanlagda inkomsten för löntagare och i beskattningshänseende likställda direkt storleken av den preliminära A-skatten. I inkomstberäkningen i december 1958 gjordes vissa antaganden om löneinkomstens utveckling under åren 1958 och 1959, vilka alltjämt synas äga giltighet. Sålunda räknades med en ökning av lönesumman under 1958 med ca 4 procent. Vid denna beräkning utnyttjades bl. a. löpande uppgifter om genomsnittlig timförtjänst och sysselsättning för industriarbetare. Beträffande inkomstutvecklingen under år 1959 framhöll riksräkenskapsverket, att man i första hand hade att ta hänsyn till två kända faktorer, nämligen dels att lönenivån till följd av löneglidning under 1958 vid ingången av 1959 skulle överstiga den för 1958 genomsnittliga och dels den fortsatta minskningen av arbetsveckan under 1959. I stort sett ansågs dessa båda faktorer neutralisera varandra. Ämbetsverket anförde vidare, att trots konjunkturavmattningen torde även under 1959 någon löneglidning uppåt kunna påräknas, vilket under förutsättning av en i stort sett oförändrad sysselsättning skulle medföra en motsvarande stegring av lönesumman. Om någon ökning av lönesumman därutöver kunde komma att bli en följd av 1959 års avtalsrörelse lät sig då icke överblicka. Riksräkenskapsverket ansåg sig likväl med hänsyn till vad som var känt om utgångsläget för avtalsrörelsen kunna antaga, att denna åtminstone skulle leda till kompensation för inkomstbortfallet till följd av den minskade arbetsveckan. Med hänsyn till vad sålunda anförts om inkomstutvecklingen räknade riksräkenskapsverket med en viss stegring av lönesumman under 1959, varvid förutsatts ungefär oförändrad sysselsättning.

Sedan numera resultatet av löneavtalet för industriarbetarna är känt, kan löneutvecklingen under innevarande år bedömas med något större säkerhet än i december. De antaganden, som då lades till grund för beräkningarna, synas emellertid i huvudsak alltjämt vara giltiga. Med utgångspunkt härifrån har riksräkenskapsverket icke funnit anledning att frånga det antagande om den totala lönesummans utveckling, som gjordes i decemberberäkningen och som innebar en uppgång med ca 3 procent.

För de första månaderna under år 1960 räknade riksräkenskapsverket i sin inkomstberäkning i december med ytterligare någon stegring av lönesumman. För denna tidsperiod kommer inkomstutvecklingen att påverkas av såväl fortsatt arbetstidsförkortning som, därest riksdagen antager lag därom, den allmänna tilläggs pensioneringen. För därav berörda grupper kan kostnaden för dessa båda reformer beräknas motsvara något mera än 4 procent av nu utgående lönebelopp. Riksräkenskapsverket har icke funnit det möjligt att i nuvarande läge bedöma, på vad sätt den föreslagna tilläggs pensioneringen slutligt kommer att påverka löneutvecklingen ej heller dess inverkan i stort på samhällsekonomin. I avvaktan på bättre möjlighet att

bedöma dessa komplicerade frågor har ämbetsverket — som icke håller för osannolikt att en förbättring av konjunkturen kan inträffa under senare delen av budgetåret 1959/60 — icke ansett sig böra frångå det i december 1958 gjorda antagandet om inkomstutvecklingen under första delen av år 1960.

Vid sin beräkning i december 1958 kunde riksräkenskapsverket utnyttja uppgifter om den preliminära A-skattens storlek till och med uppbördsterminen i september 1958. Nu tillgängliga uppgifter om A-skattens storlek under uppbördsterminerna i november 1958 och januari 1959 överensstäm- ma väl med vad riksräkenskapsverket antog i sin senaste beräkning. Till följd härav har den preliminära A-skatten antagits inflyta med samma be- lopp under uppbördsåret 1959—60 som tidigare antagits.

Beträffande fysiska personers inkomst av andra förvärvskällor än tjänst synes ingen anledning föreligga att i detta sammanhang utgå från annat antagande än som redovisades i inkomstberäkningen i december 1958 och som sammanlagt innebar någon uppgång under såväl 1959 som 1960. För ifrågavarande inkomsttagare, vilka i huvudsak erlægga preliminär B-skatt, komma de från och med år 1959 höjda folkpensionsavgifterna att nämnvärt påverka skatteuppbörden först under uppbördsåret 1961—62.

Vad beträffar aktiebolagen antogs vid decemberberäkningen, att den sam- manlagda taxerade inkomsten skulle bli något mindre vid 1959 års taxering än vid 1958 års taxering. Mellan 1959 och 1960 års taxeringar räknades inte med någon förskjutning i bolagens taxerade inkomster. Ämbetsverket för- utsatte därvid, att de skärpta bestämmelserna för varulagervärdering skulle komma att tillämpas först vid 1961 års taxering. Riksräkenskapsverket har icke funnit anledning att nu ändra dessa antaganden.

Fyllnadsbetalningarna av preliminärskatt, vilka till övervägande delen fullgöras av bolag, ha av riksräkenskapsverket nu uppskattats till samma belopp som i decemberberäkningen 1958, eller till 500 miljoner kronor för såväl innevarande budgetår som för budgetåret 1959/60. Liksom vid sin beräkning i december har riksräkenskapsverket härvid förutsatt, att fyll- nadsbetalningar komma att verkställas under våren 1959 och våren 1960 i sådan omfattning, att den kvarstående skatten för bolagens del vid taxering- arna 1959 och 1960 liksom hittills blir av obetydlig storleksordning.

Beträffande kvarstående skatt, avgifter och bidrag från större arbetsgi- vare till yrkesskade- och sjukförsäkringarna, tillkommande skatt och infly- tande restantier m. m. visa riksräkenskapsverkets förnyade beräkningar inga eller endast mindre avvikelser i jämförelse med decemberberäkningen.

Vad utgifterna på titeln beträffar ha förskott m. m. till sjukkassorna, som beräknats på grundval av uppgifter från riksförsäkringsanstalten i skrivelse den 17 mars 1959, upptagits till ett 75 miljoner kronor lägre be- lopp för budgetåret 1958/59 och ett 50 miljoner kronor lägre belopp för budgetåret 1959/60 än i decemberberäkningen, som i denna del byggde på uppgifter, vilka lämnats av riksförsäkringsanstalten i skrivelse den 8 no- vember 1958. I det under ifrågavarande rubrik upptagna beloppet ingå för

budgetåret 1958/59 41 miljoner kronor, utgörande den del av arbetsgivarbidragen som överförts till allmänna sjukförsäkringsfonden. För budgetåret 1959/60 ingår ett belopp av 39 miljoner kronor, som av riksförsäkringsanstalten beräknats skola avsättas till nämnda fond. Riksräkenskapsverket vill i detta sammanhang påpeka, hur utfallet av hela inkomstskatttiteln påverkas av titelns sammankoppling med den allmänna sjukförsäkringen och beräkningen av transaktionerna mellan inkomsttiteln och sjukkassornas konton. De förbättringar av utfallet av inkomstskatttiteln, som nu antagas för innevarande och nästkommande budgetår i jämförelse med decemberberäkningen, äro sålunda till största delen hänförliga till riksförsäkringsanstaltens ändrade beräkningar av utbetalningarna till sjukkas-sorna.

För kommunalskattemedel och överskjutande skatt ha smärre ändringar vidtagits till följd av definitiva uppgifter om den kommunala utdebiteringen och justeringar i taxeringsresultatet. Övriga restitutioner och omföringar ha upptagits med samma belopp som i beräkningen i december 1958.

Med starkt understrykande av de osäkerhetsmoment som även vid denna tidpunkt föreligga vid beräkningen, uppskattar riksräkenskapsverket den behållna inkomsten på titeln skatt å inkomst och förmögenhet m. m. för budgetåret 1958/59 till 6 100 miljoner kronor och förordar, att samma titel i det slutliga riksstatsförslaget för budgetåret 1959/60 uppföres med oförändrat 6 000 miljoner kronor.

Beträffande de avsättningar till och återföringar från budgetutjämningsfonden av kommunalskattemedel, som enligt de förnyade beräkningarna böra verkställas under budgetåren 1958/59 och 1959/60, finnes inget skäl till ändring av de i december 1958 beräknade beloppen. De beräknade avsättningarna och återföringarna under de båda budgetåren ha sammanställts i nedanstående tablå (miljoner kronor):

	1958/59	1959/60
Avsättning	350	250
Återföring	200	400
Nettoavsättning resp. nettoåterföring	150	— 150

Arvsskatt och gåvoskatt. I statsverkspropositionen är denna inkomsttitel uppförd med 90 miljoner kronor. I skrivelse till riksräkenskapsverket den 17 mars 1959 förordar generalpoststyrelsen, att ifrågavarande inkomster uppföras med oförändrat belopp i riksstaten. Riksräkenskapsverket föreslår likaledes, att det i statsverkspropositionen upptagna beloppet för budgetåret 1959/60 får kvarstå oförändrat.

Lotterivinstskatten har i statsverkspropositionen uppförts med 84 miljoner kronor. Därvid höjdes riksräkenskapsverkets förslag med 2 miljoner kronor med hänsyn till föreslagen höjning av avgiften vid tippning, vilket skulle medföra, att större belopp kom att utdelas till vinnarna. Under denna förutsättning och under antagande att det särskilda lotteriet för teater och

konst kommer att anordnas även under budgetåret 1959/60, beräknar generalpoststyrelsen i sin förenämnda skrivelse inkomsterna på ifrågavarande titel till 82 miljoner kronor. Riksräkenskapsverket, som för innevarande år beräknar inkomsterna på titeln till 78 miljoner kronor, föreslår, att de i riksstaten uppföras med 82 miljoner kronor, vilket är 2 miljoner kronor mindre än i statsverkspropositionen.

Omsättnings- och expeditiönsstämplar m. m. Denna titel har i statsverkspropositionen uppförts med 83 miljoner kronor. I sin förutnämnda skrivelse beräknar generalpoststyrelsen ifrågavarande inkomster för innevarande budgetår till 84 miljoner kronor och förordar att de för budgetåret 1959/60 upptagas med likaledes 84 miljoner kronor. Riksräkenskapsverket föreslår, att inkomsterna på titeln i enlighet med generalpoststyrelsens förslag i riksstaten upptagas med 84 miljoner kronor, vilket är 1 miljon kronor mera än i statsverkspropositionen.

Fordonsskatt. Denna inkomsttitel är i statsverkspropositionen upptagen till 385 miljoner kronor. Inkomsterna på titeln under löpande budgetår beräknades samtidigt till 360 miljoner kronor. Enligt från överståthållarämbetet och länsstyrelserna inhämtade uppgifter uppgick den debiterade fordonsskatten vid den ordinarie uppbördsstämman i februari 1958 till 332,5 miljoner kronor, vilket är 7 procent mera än det föregående år debiterade beloppet. Genom bestämmelserna i kungörelsen om anstånd i vissa fall med erläggande av automobilskatt (SFS 395/1957) kunna drygt 14 miljoner kronor hänförliga till budgetåret 1958/59 beräknas inflyta först under budgetåret 1959/60. Å andra sidan inneburo motsvarande bestämmelser för år 1958 att drygt 12 miljoner kronor avseende debiteringen i februari 1958 inlevererades först under innevarande budgetår. Med utgångspunkt från de anförda uppgifterna och under antagande, att den vid sidan av huvuddebiteringen inflytande fordonsskatten kommer att öka i ungefär samma takt som den ordinarie uppbörden, har riksräkenskapsverket beräknat inkomsterna på titeln till 360 miljoner kronor för budgetåret 1958/59. Beträffande utvecklingen av fordonbeståndet under nästkommande budgetår finner ämbetsverket ingen anledning revidera de i december gjorda antagandena, innebärande att inkomsterna på titeln skulle öka med 25 miljoner kronor. Riksräkenskapsverket föreslår därför, att titeln fordonsskatt i riksstaten uppföres med oförändrat 385 miljoner kronor.

Bensinskatten är i statsverkspropositionen upptagen med 850 miljoner kronor. För innevarande budgetår beräknas inkomsterna på denna inkomsttitel till 750 miljoner kronor. Med ledning av från väg- och vattenbyggnadsstyrelsen, generaltullstyrelsen och kontrollstyrelsen erhållna uppgifter föreslår riksräkenskapsverket, att titeln bensinskatt i riksstaten uppföres med 825 miljoner kronor, vilket är 25 miljoner kronor mindre än i statsverkspropositionen.

Tullmedel. Denna inkomsttitel beräknades av riksräkenskapsverket i december till 690 miljoner kronor, vilket belopp även uppfördes i statsverkspropositionen. I skrivelse den 17 mars 1959 har generaltullstyrelsen funnit sig sakna anledning frångå sin i november 1958 gjorda beräkning, enligt vilken uppbörden av tullmedel upptagits till 690 miljoner kronor. Riksräkenskapsverket föreslår, att titeln tullmedel i riksstaten upptages med oförändrat 690 miljoner kronor.

Varuskatt. I statsverkspropositionen har för denna inkomsttitel upptagits 320 miljoner kronor. Kontrollstyrelsens och generaltullstyrelsens förnyade beräkningar ge tillsammans ett belopp av 310 miljoner kronor. Riksräkenskapsverket, som för innevarande budgetår beräknar inkomsterna på titeln till 305 miljoner kronor, föreslår att de i riksstaten uppföras med 310 miljoner kronor, vilket är 10 miljoner kronor mindre än i statsverkspropositionen.

Omsättningsskatt å motorfordon. Denna inkomsttitel är i statsverkspropositionen uppförd med 140 miljoner kronor. Kontrollstyrelsen har i skrivelse till riksräkenskapsverket den 13 mars 1959 beräknat inkomsterna på denna titel till 135 miljoner kronor för nästkommande budgetår. Väg- och vattenbyggnadsstyrelsen har i skrivelse till riksräkenskapsverket samma dag upptagit denna skatt till 115 miljoner kronor. Riksräkenskapsverket, som för innevarande budgetår har beräknat inkomsterna på ifrågavarande titel till 140 miljoner kronor, föreslår, att inkomsterna för budgetåret 1959/60 upptagas med likaledes 140 miljoner kronor eller samma belopp som i statsverkspropositionen.

Regleringsavgift och accis å fettvaror m. m. Denna inkomsttitel har i statsverkspropositionen upptagits med 45 miljoner kronor, vilket belopp byggde på av jordbruksnämnden och kontrollstyrelsen verkställda beräkningar. Dessa myndigheter ha vid förnyade beräkningar uppskattat inkomsterna på titeln till 40 miljoner kronor. Riksräkenskapsverket föreslår att titeln i riksstaten uppföres med 40 miljoner kronor, vilket är 5 miljoner kronor mindre än i statsverkspropositionen.

Tobaksskatt. Riksräkenskapsverket beräknade i december 1958 denna titel till 850 miljoner kronor, vilket belopp uppförts i statsverkspropositionen. Tobaksmonopolet har vid förnyad beräkning den 17 mars 1959 föreslagit att inkomsttiteln under budgetåret 1959/60 upptages till oförändrat 850 miljoner kronor. Riksräkenskapsverket, som uppskattat inkomstutfallet för löpande budgetår till 825 miljoner kronor, föreslår, att titeln tobaksskatt i riksstaten upptages till samma belopp som i statsverkspropositionen eller 850 miljoner kronor.

Omsättnings- och utskänkningskatt å spritdrycker. Denna titel är i statsverkspropositionen upptagen med 1 200 miljoner kronor. Kontrollstyrelsen,

som i november uppskattade inkomsterna på titeln till 1 180 miljoner kronor, har även i skrivelse den 13 mars 1959 angivit inkomsterna på titeln till detta belopp. Riksräkenskapsverket, som för innevarande budgetår beräknat inkomsterna av omsättnings- och utskänkningskatt till 1 160 miljoner kronor, föreslår, att titeln i riksstaten uppföres med 1 200 miljoner kronor, vilket är samma belopp som i statsverkspropositionen.

Omsättningsskatt å vin. Inkomsterna under denna titel upptogs i statsverkspropositionen till 90 miljoner kronor. Kontrollstyrelsen har i sin förnyade beräkning angivit inkomsterna till samma belopp. Riksräkenskapsverket föreslår, att titeln i riksstaten uppföres med oförändrat 90 miljoner kronor.

Maltdrycksskatten uppfördes i statsverkspropositionen med 105 miljoner kronor. Kontrollstyrelsen har även i sin förnyade beräkning angivit inkomsterna till detta belopp. Riksräkenskapsverket, som för innevarande budgetår beräknat intäkterna på ifrågavarande titel till 105 miljoner kronor, föreslår, att titeln i riksstaten uppföres med oförändrat 105 miljoner kronor.

Skatt å läskedrycker har i statsverkspropositionen uppförts med 67 miljoner kronor. Kontrollstyrelsen har också vid förnyad beräkning angivit inkomsterna till 67 miljoner kronor. Riksräkenskapsverket föreslår, att titeln i riksstaten uppföres med 67 miljoner kronor, vilket är samma belopp som i statsverkspropositionen.

Statlig nöjesskatt. Denna inkomsttitel är i statsverkspropositionen upptagen med 55 miljoner kronor. I proposition nr 97 till 1959 års riksdag har föreslagits vissa lättnader i nöjesbeskattningen. Dessa skulle medföra en sänkning av statens nöjesskatteintäkter med omkring 5,5 miljoner kronor. Med hänsyn till den nedåtgående tendensen i nöjesskatteuppbörden föreslår riksräkenskapsverket, därest förslagen i nämnda proposition bli av riksdagen antagna, att inkomsterna av nöjesskatt i riksstaten uppföras med 45 miljoner kronor, vilket är 10 miljoner kronor mindre än i statsverkspropositionen.

Energiskatt. Denna inkomsttitel uppfördes i statsverkspropositionen med 520 miljoner kronor. I sina förnyade beräkningar ha kontrollstyrelsen och generaltullstyrelsen beräknat intäkterna av energiskatt till sammanlagt 505 miljoner kronor. Riksräkenskapsverket, som beräknat intäkterna av energiskatt för innevarande år till 485 miljoner kronor, föreslår, att titeln i riksstaten uppföres med 510 miljoner kronor, vilket är 10 miljoner kronor mindre än i statsverkspropositionen.

För inkomsttiteln **postverket** föreslog riksräkenskapsverket i december 1958 ett belopp av 25 miljoner kronor, vilket även upptagits i statsverkspropositionen. Inkomsterna på ifrågavarande titel beräknades av generalpoststyrelsen i oktober 1958 till 17 miljoner kronor. Vid sin beräkning an-

såg sig styrelsen med postsparbanksfullmäktige allttjämt icke kunna upptaga något belopp såsom vinstmedel från postgirot och postsparbanken. Riksräkenskapsverket vidhöll sin åsikt, att avskrivning på statsobligationer, vilka kunna förutsättas aldrig komma att realiseras med förlust, i varje fall icke borde ske i större utsträckning än att viss vinst erhöles från ifrågavarande rörelsegrenar och uppräknade bl. a. av denna anledning generalpoststyrelsens beräkningar med 8 miljoner kronor. Departementschefen anslöt sig liksom tidigare år till riksräkenskapsverkets uppfattning i denna fråga.

I skrivelse den 12 mars 1959 har generalpoststyrelsen bl. a. till följd av ökade driftskostnader räknat ned postverkets inkomstöverskott under budgetåret 1959/60 till 14 miljoner kronor. Generalpoststyrelsen har fortfarande icke ansett sig kunna upptaga något belopp som vinstmedel från postgirot och postsparbanken. Sedan i proposition nr 94 till 1959 års riksdag föreslagits nya villkor för postbefordran av tidningar, har riksräkenskapsverket under hand inhämtat, att ett antagande av förslaget skulle öka postverkets överskott med 5 å 6 miljoner kronor för nästkommande budgetår. I enlighet med departementschefens uttalande i statsverkspropositionen angående postsparbankens och postgirots avskrivningsbehov och under förutsättning att den nya tidningsförordningen antages av riksdagen beräknar riksräkenskapsverket inkomsterna på ifrågavarande titel till ett $(8 + 6 =)$ 14 miljoner kronor högre belopp än generalpoststyrelsen och föreslår sålunda, att inkomstiteln postverket i riksstaten uppföres med 28 miljoner kronor, vilket är 3 miljoner kronor mera än i statsverkspropositionen.

Departementschefen har anslutit sig till riksräkenskapsverkets förslag till ändringar i den beräkning av vissa inkomstitlar för nästkommande budgetår, som redovisades i statsverkspropositionen, med följande undantag.

Jag förordar att inkomstiteln skatt å inkomst och förmögenhet m. m. upptages till 5 900 miljoner kronor. Jämfört med riksräkenskapsverkets förslag innebär detta en nedräkning med 100 miljoner kronor, föranledd av att förslag om slopande av den extra bolagsskatten förutsatts skola föreläggas riksdagen, sedan beslut fattats om genomförande av en allmän tilläggs pensionering.

Såsom hemställts i statsverkspropositionen i januari bör i enlighet med gällande grunder för budgetåret 1959/60 avsättning ske till budgetutjämningsfonden av kommunalskattemedel. De avsatta medlen bör särredovisas på fonden. Å andra sidan bör enligt samma grunder återföring ske av tidigare avsatta medel. I enlighet med riksräkenskapsverkets förslag kan dessa avsättningar och återföringar liksom i statsverkspropositionen beräknas resultera i en nettoåterföring av 150 miljoner kronor.

Departementschefen

Som molivering för det i propositionen nr 150 framlagda förslaget angående utlagningsprocenten har departementschefen anfört bl. a. följande.

Jag torde inledningsvis få beröra utfallet av riksstaten för *budgetåret*

1958/59. I årets statsverksproposition beräknades underskottet på totalbudgeten för innevarande budgetår komma att uppgå till ca 2,2 miljarder kronor, vilket var nära 700 miljoner kronor mer än enligt riksstaten. Förnyade beräkningar har visat, att nämnda underskott nu kan väntas stanna vid ca 1,8 miljard kronor.

Riksräkenskapsverket har i sin approximativa beräkning rörande utfallet av statsregleringen för budgetåret 1958/59 (*bihang A*) upptagit *inkomsterna på driftbudgeten* till 12 641 miljoner kronor. Ämbetsverket har sedermera i en den 11 april 1959 överlämnad promemoria redovisat den verkan som det nya avtalet om statstjänstemännens löner beräknas få för affärsverkens inleverans av överskottsmedel. Med hänsyn till dessa beräkningar bör förenämnda belopp nedjusteras till 12 636 miljoner kronor. Detta belopp är det samma som redovisades i statsverkspropositionen. Bakom dessa siffror ligger emellertid vissa förskjutningar i beräkningarna för de olika inkomstitlarna. Sålunda har titeln skatt å inkomst och förmögenhet m. m. uppräknats med 100 miljoner kronor i förhållande till de senast redovisade kalkylerna, medan inkomsterna av tullmedel, omsättningsskatt å motorfordon, omsättnings- och utskänkningsskatt å spritdrycker samt av energiskatt nedräknats med sammanlagt 70 miljoner kronor.

I fråga om *driftbudgetens utgifter* har, utöver de i propositionen nr 2 till årets riksdag upptagna anslagen, genom äskanden å tilläggsstat tillkommit 126 miljoner kronor, varav 45 miljoner kronor avser kostnader för arbetslöshetens bekämpande, 45 miljoner kronor medel till beredskapsarbeten på vägar och gator, 25 miljoner kronor kostnader för de statsanställdas lönehöjningar och 9 miljoner kronor kostnader för den svenska FN-styrkan. De av arbetsmarknadsskäl betingade anslagsöverskridandena, som redovisades i statsverkspropositionen och som nu kan beräknas till i runt tal 60 miljoner kronor liksom merbelastningen på 17 miljoner kronor på anslaget till skatteersättning till kommunerna, väntas komma att uppvägas av besparingar på andra anslag. Reservationsmedelsförbrukningen, som tidigare antogs komma att uppgå till 300 miljoner kronor, beräknas nu till 75 miljoner kronor. Denna relativt stora skillnad beror till större delen på att behållningarna på reservationsanslagen under försvarshuvudtiteln, som tidigare väntades minska, nu beräknas komma att öka med 125 miljoner kronor.

Beträffande *kapitalbudgeten* har sedan föregående redovisningstillfälle å tilläggsstat äskats ytterligare drygt 23 miljoner kronor, varav 17,5 miljoner kronor avser anslag till statens lånefond för den mindre skeppsfarten och 5 miljoner kronor anslag till fiskerilånefonden. I båda dessa fall har äskandena motiverats av arbetsmarknadsskäl. Behållningarna å anslagen under kapitalbudgeten beräknades i statsverkspropositionen komma att minska med 250 miljoner kronor under 1958/59. Enligt nu gjorda beräkningar antas anslagsförbrukningen komma att stanna vid 150 miljoner kronor. Det totala medelsbehovet på kapitalbudgeten för 1958/59 beräknas nu till 1 738

miljoner kronor, vilket är 78 miljoner kronor mindre än de uppskattningar som redovisades i årets statsverksproposition.

Dispositionen av rörliga krediter kan väntas minska under budgetåret med 170 miljoner kronor, till stor del beroende på att SJ:s behov av dylika rörelsemedel nedgått till följd av bland annat en omläggning av fraktrörelsemedel. Minskningen antogs tidigare bli endast 25 miljoner kronor.

I förhållande till beräkningarna vid fastställandet av *den ursprungliga riksstaten* uppgår förändringarna i det beräknade utfallet av totalbudgeten för 1958/59 sammanfattningsvis till följande belopp:

	Milj. kr.
<i>Totalbudgetens kassamässiga underskott enligt riksstaten</i>	— 1 552
Inkomstförändringar	
Minskad inkomst av tullar	— 15
Minskad inkomst av omsättningsskatt å motorfordon ..	— 10
Minskad inkomst av regleringsavgift och accis å fettvaror m. m.	— 17
Merinkomst å tobaksskatttiteln	+ 15
Minskad inkomst av omsättnings- och utskänknings-skatt å spritdrycker	— 40
Minskning å energiskatttiteln	— 15
Merinkomster av statens affärsverksfonder	+ 24
Minskad inkomst från fonden för statens aktier	— 48
Övriga inkomstförändringar	+ 9
	— 97
Tilläggsstatsanslag å driftbudgeten (exkl. avskrivningsanslag)	
Fortsatt prisrabattering av smör	— 31
Kostnader för arbetslöshetens bekämpande	— 116
Beredskapsarbeten på vägar och gator	— 120
Byggande av riksvägar, länsvägar och ödebygdsvägar ..	— 25
Kostnader för organiserande av en svensk FN-styrka	— 15
Vissa vägbyggnadsarbeten å enskilda och statliga skogar	— 5
Täckningsanslag för lönehöjningar	— 25
Övriga anslag	— 6
	— 343
Minskad reservationsmedelsförbrukning å driftbudgeten	+ 75
Tilläggsstatsanslag å kapitalbudgeten	
Kredit till Turkiet	— 4
Lånefonden för bostadsbyggande	— 50
Räntefria lån till bostadsbyggande	— 25
Fiskerilånefonden	— 5
Statens lånefond för den mindre skeppsfarten	— 18
Övriga anslag	— 4
	— 106

	Milj. kr.
Anslagsöverskridanden och besparingar	
Merutgifter å anslaget till bidrag till erkända arbetslöshetskassor	— 32
Merutgifter å anslaget till bidrag till vissa omskolningskurser	— 22
Merutgifter å anslaget till skatteersättning till kommunerna m. m.	— 17
Merutgifter å anslaget till bidrag till vissa byggnadsarbeten inom det allmänna skolväsendet	— 10
Merutgifter å anslaget till bidrag till driften av folkskolor m. m.	— 25
Merutgifter å anslaget till bidrag till byggnadsarbeten m. m. vid yrkesskolor	— 10
Besparingar å anslaget till kapitalmedelsförluster och ränteeftergifter å vissa bostadsbyggnadslån	+ 11
Besparingar å anslaget till bostadsrabatter	+ 43
Besparingar å anslaget till de allmänna läroverkens avlöningar	+ 21
Merutgifter och besparingar i övrigt (netto)	+ 42
Minskad förbrukning av anslagsbehållningarna på kapitalbudgeten	+ 25
Minskad disposition av rörliga krediter	+ 170
Minskad fondering hos riksgäldskontoret av sjukhuskassorna tillkommande arbetsgivarbidrag	— 4
<i>Totalbudgetens nu beräknade kassamässiga underskott</i>	<u>1 831</u>

Sammanställningen visar, att totalbudgetutfallet kan väntas bli i runt tal 280 miljoner kronor sämre än enligt riksstaten. Inkomstminskningarna uppgår härvid till netto 97 miljoner kronor. Tilläggsstaterna har medfört utgiftsökningar på drift- och kapitalbudgeten med sammanlagt 450 miljoner kronor. Förbrukningen av anslagsbehållningarna väntas däremot tillsammans bli 100 miljoner kronor mindre än vad som beräknades vid fastställandet av riksstaten och dispositionen av rörliga krediter, som antogs bli oförändrad, beräknas minska med 170 miljoner kronor.

Jag övergår härefter till att behandla det kompletterade riksstatsförslaget för *budgetåret 1959/60*. I statsverkspropositionen beräknades driftbudgetens inkomster till 12 896 miljoner kronor, medan dess utgifter upptogs till 13 495 miljoner kronor. Vidare kalkylerades med en återföring från budgetutjämningsfonden av kommunalskattemedel med (netto) 150 miljoner kronor. Jag redovisade följaktligen ett underskott på driftbudgeten om (12 896 — 13 495 + 150 =) 449 miljoner kronor. Behållningarna på driftbudgetens reservationsanslag beräknades minska med 100 miljoner kronor under det kommande budgetåret.

Enligt nu föreliggande beräkningar skulle *driftbudgetens inkomster* kom-

ma att uppgå till 12 709 miljoner kronor, vilket innebär en minskning med 187 miljoner kronor i förhållande till de i statsverkspropositionen redovisade uppgifterna men en ökning med 73 miljoner kronor i förhållande till det nu beräknade utfallet för innevarande budgetår. Den angivna inkomstsiffran bygger på riksräkenskapsverkets förnyade inkomstberäkning, för vilken jag i det följande lämnar en särskild redogörelse, dock med en av mig föreslagna nedräkning av inkomstskatttiteln.

Riksräkenskapsverkets förnyade beräkning, kompletterad med de uppgifter ämbetsverket lämnat i den tidigare nämnda promemorian angående det nya löneavtalets återverkningar på affärsverkens inleverans av över-skottsmedel, utvisar en nettominskning av driftbudgetens inkomster med 87 miljoner kronor i förhållande till riksstatsförslaget. Riksräkenskapsverket har därvid upptagit inkomstskatttiteln till i jämförelse med statsverkspropositionen oförändrat belopp, 6 000 miljoner kronor. Avskaffandet från och med den 1 januari 1960 av den extra bolagsskatten, varom förslag förutsatts skola föreläggas riksdagen sedan beslut fattats om den allmänna tilläggs pensioneringens genomförande, medför emellertid ett inkomstbortfall för statsverket, som under budgetåret 1959/60 berör källskatteuppbörden under två uppbördsterminer och som kan uppskattas till 60 å 70 miljoner kronor. Med tillämpning av gängse avrundningsregler har jag under inkomstskatttiteln räknat med 5 900 miljoner kronor. Beträffande den statliga inkomstskatten för fysiska personer har jag liksom riksräkenskapsverket räknat med oförändrad uttagningsprocent. Inkomstberäkningen utgår beträffande den allmänna ekonomiska utvecklingen från i stort sett samma förutsättningar som gällde för den tidigare beräkningen. I förhållande till denna har dock nedräkningar beträffande bland annat inkomsterna av bensin-, varu- och energiskatt samt statlig nöjesskatt ansetts erforderliga.

Jag vill i likhet med riksräkenskapsverket i detta sammanhang starkt understryka de osäkerhetsmoment som även vid denna tidpunkt föreligger vid beräkningen av inkomsterna och framför allt beträffande inkomstskatttiteln.

Liksom i statsverkspropositionen har räknats med en återföring (netto) från budgetutjämningsfonden av kommunalskattemedel om 150 miljoner kronor.

Beträffande *utgifterna på driftbudgeten* lämnas i det följande en utförlig redogörelse. Av denna framgår, att den största förändringen i förhållande till de i statsverkspropositionen framlagda förslagen hänför sig till kostnader till följd av den nyligen träffade uppgörelsen om de statsanställdas löner. De merutgifter för lönehöjningar som belastar driftbudgetens utgiftssida uppskattas sålunda till sammanlagt 66 miljoner kronor för det kommande budgetåret. Vidare har bidragsanslagen till byggnadsarbeten inom skolväsendet höjts med 26 miljoner kronor i förhållande till vad som beräknades för ändamålet i statsverkspropositionen. Däremot har anslaget till reglering av prisstegringar under försvarshuvudtiteln minskats med 20 miljoner kronor.

Förändringarna av driftbudgetens anslag i förhållande till statsverkspro-

Drift-
Miljoner

	1952/53	1953/54	1954/55
Inkomster.....	7 808	8 535	8 907
Utgifter.....	7 647	8 130	8 619
Överskott eller underskott	¹ 161	² 405	² 288
Avsättning till (—) resp. återföring från (+) budgetutjämningsfonden av kommunalskatte- medel (netto)	—	—	—
Överskott eller underskott	161	405	288

¹ Därav riksstat 12 521, tilläggsstat I och II 344 mkr.

² Reservationsmedelsförändringar inräknade.

³ Efter avdrag för vissa medel som insatts på särskilt konto i riksbanken (se motsvarande tabell i föregående års finansplan).

⁴ Inkl. 65 mkr kända anslagsöverskridanden på förslagsanslag.

positionen innebär en höjning av utgifterna med 78 miljoner kronor från 13 495 till 13 573 miljoner kronor.

De redovisade uppgifterna om driftbudgetens inkomster och utgifter har sammanställts i särskild tabell. Enligt denna understiger inkomsterna utgifterna med 864 miljoner kronor. Detta belopp skall emellertid reduceras med 150 miljoner kronor motsvarande det nettobelopp av kommunalskatte-medel som, enligt vad jag tidigare anfört, beräknas skola återföras från budgetutjämningsfonden. Underskottet uppgår därefter till 714 miljoner kronor. I statsverkspropositionen redovisades, som tidigare nämnts, ett underskott på 449 miljoner kronor.

Kapital-
Miljoner

	1952/53	1953/54	1954/55
Investeringsanslag	1 838	1 947	2 102
Avgår: Avskrivningsmedel och övriga likvida medel	— 818	— 914	— 1 025
Återstående medelsbehov	¹ 1 020	¹ 1 033	¹ 1 077

¹ Därav riksstat 2 382 samt tilläggsstat I och II 106 mkr.

² Därav 2 mkr å tilläggsstat II.

³ Förändringar av anslagsbehållningarna inräknade.

budgeten

kronor

1955/56	1956/57	1957/58	1958/59			1959/60	
			enl. riks- staten	enl. stv. prop. 1959	ny be- räkning	enl. stv. prop. 1959	ny be- räkning
10 072	10 691	12 019	12 733	12 636	12 636	12 896	12 709
9 691	10 978	12 120	12 521	12 739	¹ 12 865	13 495	13 573
² 381	² — 287	² — 101	212	— 103	— 229	— 599	— 864
— 250	— 100	— 250	— 200	— 150	— 150	+ 150	+ 150
³ — 225	³ — 571	³ — 451	12	— 253	— 379	— 449	— 714
Reservationsmedelsminskning ..			— 150	⁴ — 365	— 75	— 100	— 150
Underskott inkl. reservations- medelsminskning			— 138	— 618	— 454	— 549	— 864

Vid en bedömning av driftbudgetens sannolika utfall måste hänsyn även tagas till bland annat nettoförändringen av behållningarna under reservationsanslagen. Dessa behållningar kan beräknas minska med 150 miljoner kronor under det kommande budgetåret. Medelsförbrukningen uppskattades tidigare till 100 miljoner kronor. Underskottet torde dessutom komma att öka på grund av tillkommande utgifter i form av tilläggsstater och anslagsöverskridanden på grund av exempelvis sannolika merkostnader för åtgärder i sysselsättningsfrämjande syfte, eventuella lönehöjningar år 1960 för de statsanställda samt merkostnader för arbetstidsförkortningen. I detta sammanhang kan upplysningsvis nämnas, att under budgetåren 1957/58 och 1958/

budgeten

kronor

1955/56	1956/57	1957/58	1958/59			1959/60	
			enl. riks- staten	enl. stv. prop. 1959	ny be- räkning	enl. stv. prop. 1959	ny be- räkning
2 272	2 046	2 510	2 382	2 464	¹ 2 488	2 731	2 741
— 1 244	— 1 403	— 1 306	— 898	— 898	² — 900	— 970	— 976
³ 1 028	³ 643	³ 1 204	1 484	1 566	1 588	1 761	1 765
Minskning av anslagsbehållningarna			175	250	150	25	25
Totalt återstående medelsbehov för kapitalbudgeten (inkl. förändring av anslagsbehållningarna)			1 659	1 816	1 788	1 786	1 790

	Drift- budget- saldo	Allmänna budgeten	Automo- bilskatte- budgeten	Reserva- tionsme- delsför- ändringar
1950/51	+ 371	+ 396	+ 150	— 175
1951/52	+ 1 084	+ 929	+ 17	+ 138
1952/53	+ 161	+ 396	— 214	— 21
1953/54	+ 405	+ 319	— 89	+ 175
1954/55	+ 288	+ 129	+ 83	+ 76
1955/56	— 225	— 409	+ 205	— 21
1956/57	— 571	— 632	+ 29	+ 32
1957/58	— 451	— 557	+ 301	— 195
1958/59 (enligt senaste beräkning) ..	— 454	— 557	+ 178	— 75
1959/60 (enligt det kompletterade riksstatsförslaget)	¹ — 864	— 844	+ 130	— 150

¹ Exklusive tillkommande utgifter.

59 åskats tilläggsstatsanslag på driftbudgeten med 512 respektive 319 miljoner kronor för andra utgiftsändamål än löner.

För att ytterligare belysa läget på driftbudgeten lämnas en sammanställning av driftbudgetsaldo för 1950/51—1959/60 med fördelning på driftbudgetens allmänna del och automobilskattemedlens specialbudget samt reservationsmedelsförändringar.

Sedan statsverkspropositionen avlämnades, kan i fråga om *kapitalbudgeten* noteras en ökning av investeringsanslagens summa med netto ca 10 miljoner kronor. Denna ökning är till huvudsaklig del sammansatt av dels det nytilkomna anslaget å ca 9 miljoner kronor till förvärv av Stockholm-Roslagens järnvägar, dels den föreslagna anslagsökningen å ca 12 miljoner kronor i förhållande till det preliminära beloppet för byggnadsarbeten vid sinnessjukhusen, dels ock en minskning å ca 12 miljoner kronor i förhållande till statsverkspropositionens beräkningssiffra av anslagsbehovet för inlösen av aktier i LKAB.

De avskrivningsmedel och övriga likvida medel som står till förfogande för investeringarnas finansiering dels i form av anslag å driftbudgeten, dels såsom avskrivningsmedel m. m. inom de olika kapitalfonderna kan nu beräknas uppgå till 976 miljoner kronor. Då investeringsanslagens summa, efter den förändring som redovisats i det föregående, uppgår till 2 741 miljoner kronor, kvarstår för investeringarnas genomförande ett medelsbehov av (2 741 — 976 =) 1 765 miljoner kronor, vilket belopp i den investeringsplan som nu framlägges på sedvanligt sätt redovisas under rubriken Lånemedel. Till detta belopp skall läggas den beräknade förbrukningen av äldre anslagsmedel, 25 miljoner kronor. Det totala medelsbehovet för kapitalbudgetens del kan således anges till 1 790 miljoner kronor. Även till denna beräkning får givetvis fogas en reservation för eventuella tilläggsstatsanslag.

Det är mycket vanskligt att nu förutsäga, vilken förändring som myndigheternas disposition av rörlig kredit i riksgäldskontoret kan undergå under nästa budgetår. Det torde dock finnas anledning att räkna med en mindre ökning, uppskattningsvis 50 miljoner kronor.

Totalbudgeten
Miljoner kronor

	1958/59		1959/60	
	enl. stv. prop. 1959	ny be- räkning	enl. stv. prop. 1959	ny be- räkning
Överskott (+) eller underskott (—) på driftbudgeten.....	— 253	— 379	— 449	— 714
Reservationsmedelsminskning på driftbudgeten, m. m.	— 365	— 75	— 100	— 150
Fondering hos riksgäldskontoret av sjukkassorna tillkommande arbets- givarbidrag	+ 40	+ 41	+ 40	+ 39
Avsättning (+) resp. återföring (—) av kommunalskattemedel (netto)..	+ 150	+ 150	— 150	— 150
Medelsbehov på kapitalbudgeten efter avdrag för avskrivningar o. dyl...	— 1 566	— 1 588	— 1 761	— 1 765
Minskning av anslagsbehållningar på kapitalbudgeten	— 250	— 150	— 25	— 25
Ökad (—) resp. minskad (+) dispo- sition av rörliga krediter	+ 25	+ 170	— 25	— 50
Totalbudgetens underskott	— 2 219	— 1 831	— 2 470	— 2 815

* Exklusive tillkommande utgifter.

För att ge en samlad bild av statens totala, faktiska inkomster och utgifter under innevarande och nästa budgetår har drift- och kapitalbudgeten på vanligt sätt sammanställts till en *totalbudget*. Resultatet redovisas i föregående tabell.

I tabellen har beaktats, att avsättningen till respektive återföringen från budgetutjämningsfonden av kommunalskattemedel inte utgör någon kassamässig utgift eller inkomst för staten.

Som framgår av tabellen skulle de nu kända transaktionerna för budgetåret 1959/60 ge ett underskott på totalbudgeten om 2 815 miljoner kronor mot 1 831 miljoner kronor för innevarande budgetår. Jag vill i detta sammanhang erinra om vad jag tidigare anfört beträffande eventuellt tillkommande utgifter i form av tilläggsstater och anslagsöverskridanden och beträffande osäkerheten i inkomstberäkningarna och dessas beroende av de antaganden som gjorts om den samhällsekonomiska utvecklingen. En realistisk bedömning av utfallet, så långt detta är möjligt med utgångspunkt från i dagsläget kända tendenser, synes peka på ett totalbudgetunderskott och ett behov av nyupplåning under nästa budgetår av minst tre miljarder kronor.

För att ytterligare belysa innebörden av det beräknade underskottet på totalbudgeten för nästa budgetår vill jag återge följande uppgifter rörande totalbudgetens saldon under budgetåren 1950/51—1957/58 tillika med de nu beräknade saldona för budgetåren 1958/59 och 1959/60.

Budgetår	Totalbud- getsaldo	Budgetår	Totalbud- getsaldo
1950/51	— 324	1955/56	— 598
1951/52	+ 434	1956/57	— 762
1952/53	— 746	1957/58	— 1 135
1953/54	— 1 098	1958/59	— 1 831
1954/55	— 1 085	1959/60	¹ — 2 815

¹ Exklusive tillkommande utgifter.

I statsverkspropositionen lämnades vissa uppgifter för att utöver det aktuella budgetförslaget ge material även för en bedömning av *den statsfinansiella utvecklingen på längre sikt*. Sålunda refererades en av riksräkenskapsverket i anslutning till den ordinarie inkomstberäkningen verkställd kalkyl avseende den *statliga inkomstutvecklingen* till och med budgetåret 1961/62. Kalkylen utgick från verkets beräkningar för 1959/60 och därmed från de antaganden om den allmänekonomiska ramen och skatteunderlagets utveckling som låg till grund för dessa. För utvecklingen från och med år 1960 baserades beräkningarna på antagandet om att såväl fysiska personers som bolags inkomster skulle stiga med tre procent årligen. Beräkningen utgick vidare från att gällande skatteregler och övriga bestämmelser, som har inflytande på statens inkomster, skulle förbli oförändrade.

I samband med den förnyade beräkningen av statsinkomsterna under nästkommande budgetår har riksräkenskapsverket med bibehållande av de nyss refererade schablonmässiga allmänna förutsättningarna även omprövat kalkylerna över statsinkomsternas utveckling på längre sikt. Enligt denna revidering skulle de årliga förändringarna kunna sammanfattas på följande sätt (miljoner kronor):

	1959/60— 1960/61	1960/61— 1961/62
Driftbudgetens kassamässiga inkomster	+ 520	+ 580
Återföring från budgetutjämningsfonden av kommunalskattemedel	+ 75	— 200
	Summa + 595	+ 380

Statsinkomsternas årliga ökning vid oförändrade skatteregler kan uppskattas till i genomsnitt en halv miljard kronor vid den förut antagna stegringstakten i skatteunderlaget. Härvid har hänsyn inte tagits till det skat-tebortfall som kan komma att inträffa i samband med genomförandet av en allmän tilläggspensionering, bland annat som följd av den extra bolags-skattens slopande. Å andra sidan får beaktas, att statskassan kan förutsät-tas komma att tillföras en viss inkomstförstärkning genom höjda folkpen-sionsavgifter. En procentenhets höjning av denna avgift kan för helår be-räknas ge ett nettotillskott av statsinkomster på ca 200 miljoner kronor.

Beträffande den framtida *utgiftsutvecklingen* bör inledningsvis framhåll-las, att denna självfallet är beroende av statsmakternas beslut. Man kan

följaktligen inte göra en prognos i vanlig mening på detta område. Den följande redovisningen bör alltså uppfattas som räkneexempel, baserade på bland annat kända tendenser i utgiftsutvecklingen av närmast automatisk natur samt i övrigt vissa antaganden om vad som kan anses vara realistiskt i fråga om svårfrånkomliga anslagsuppräknningar på områden som för närvarande uppvisar klara brister och eftersläpningar. Det har vidare förutsatts, att redan fattade beslut skall fullföljas. Mot den bakgrunden kan man, som jag framhöll senast i årets finansplan, räkna med en »normal» automatisk årlig utgiftsstegring, bortsett från pris- och lönestegringar, under driftbudgetens olika departementshuvudtitlar, exklusive försvaret, om minst 300 miljoner kronor. Denna ökning är ett uttryck för befolkningsmässigt betingade förändringar, t. ex. det ökande antalet folkpensionärer, samt genomslag av redan beslutade utbyggnader och reformer på bland annat sådana områden som forskningen, yrkesundervisningen, det högre och lägre undervisningsväsendet i övrigt, ungdomsvården, nykterhetsvården, fångvården, sinnessjukvården samt civilförsvaret. Det torde vara realistiskt att dessutom räkna med en viss reserv för vad som kan tillkomma utöver rent automatiska utgiftsökningar.

För teknisk fördyring på försvarshuvudtiteln tillkommer ökade utgifter med ca 70 miljoner kronor per år. Vidare stiger utgifterna för förräntning av statsskulden, vilka är direkt beroende av storleken av riksgäldskontorets upplåning samt räntelägets höjd. Som exempel kan nämnas, att dessa utgifter mellan budgetåren 1958/59 och 1959/60 beräknas stiga med nära 100 miljoner kronor. Vid eventuella förändringar av de statsanställdas löne- och pensionsförmåner har man att räkna med att varje procents stegring motsvarar ett belopp av omkring 50 miljoner kronor. Den utlovade successiva höjningen av folkpensionerna kommer att öka statens direkta kostnader med betydande belopp. Bland enskilda nya poster kan nämnas utbetalningen under budgetåret 1960/61 av premier på ca 150 miljoner kronor för premiesparandet under åren 1955 och 1956.

Även på investeringssidan föreligger mycket starka krav på utbyggnad. I det sammanhanget kan som exempel pekas på önskemålet om en upprustning av vägnätet. För affärsverken, som utgör en viktig del av vårt näringsliv, torde det vara nödvändigt att uppehålla en omfattande investeringsverksamhet under de närmaste åren. Betydande investeringar kommer att erfordras för vattenkraftens fortsatta utbyggnad, för atomenergens utnyttjande och för att på längre sikt förbättra SJ:s driftresultat.

I detta sammanhang kan kanske sägas, att man som minusposter i beräkningen borde uppta merutgifterna under innevarande och nästkommande budgetår för de statliga initiativen i direkt sysselsättningssskapande syfte. Det är givet, att vissa statsutgifter automatiskt sjunker vid en väsentlig förbättring av sysselsättningsläget i samband med en konjunkturuppgång. Detta gäller exempelvis bidraget till arbetslöshetskassorna samt kostnaderna för omskolning, beredskapsarbeten och vissa industribeställningar. Det kan emellertid konstateras, att huvuddelen av de igångsatta arbetena är sådana

som hållits tillbaka under högkonjunkturen och som hänför sig till områden, där statliga insatser är nödvändiga även på längre sikt oavsett konjunkturförhållandena. Man bör vara medveten om att varje reduktion av den statliga investeringsverksamheten kommer att gå ut över ändamål av hög angelägenhetsgrad. Samhällsutvecklingen går dessutom i den riktningen att kraven på kapacitetsökning i stor utsträckning kommer på sådana områden som traditionellt ingår i den offentliga verksamheten såsom utbildning, sjukvård, kraftförsörjning och kommunikationer.

Sammanfattningsvis visar de gjorda kalkylerna, att man har anledning vänta, att totalbudgetsaldona för budgetåren 1960/61 och 1961/62 vid ett »normalt» konjunkturläge — utan vare sig depression eller inslag av inflationistisk inkomst- och prisutveckling — kommer att ge underskott som är ca en halv till en miljard större än det som förutses för nästa budgetår. Dessa uppskattningar pekar alltså på ett uppenbart behov av förstärkning av budgetens inkomstsida. Lika uppenbart är att läget påkallar stark återhållsamhet med nya utgifter och en fortlöpande omprövning av sådana tidigare beslutade anslag som vid hård granskning numera kan befinnas mindre angelägna. Åtgärder i detta syfte är nödvändiga för att öka den ur samhällsekonomiska synpunkter önskvärda finanspolitiska rörelsefriheten och för att skapa underlag för en fortsatt progressiv reformverksamhet.

Jag torde slutligen få framlägga förslag rörande grunderna för uttagande av preliminär skatt för inkomst under nästa budgetår. Beträffande procenttalet för nästkommande budgetårs *förre* hälft vill jag erinra om att detta procenttal — jämlikt stadgande i 12 § förordningen den 26 juli 1947 (nr 576) om statlig inkomstskatt — skall bestämmas till samma tal som gällt för innevarande budgetårs senare hälft, d. v. s. till 100. Vad åter angår nästkommande budgetårs *senare* hälft förordar jag, att för fysiska personer, oskifta dödsbon och familjestiftelser den statliga inkomstskatt som skall ingå i den preliminära skatten uttages med 100 procent av grundbeloppet. Beträffande den slutliga inkomstskatten på grund av 1959 års taxering vill jag erinra om att denna skatt — jämlikt bestämmelserna i 12 § förordningen om statlig inkomstskatt — automatiskt utgår efter enahanda procenttal av grundbeloppen som gällt med avseende å motsvarande preliminära skatt för kalenderåret 1958.

I anslutning till vad departementschefen sålunda anfört har Kungl. Maj:t i propositionen nr 150 föreslagit riksdagen att *dels* besluta, att statlig inkomstskatt för skattskyldig, som avses i 10 § 1 mom. förordningen om statlig inkomstskatt, skall ingå i preliminär skatt för budgetåret 1959/60 med 100 procent av grundbeloppet *dels ock* upptaga inkomsterna å driftbudgeten för budgetåret 1959/60 enligt en vid statsrådsprotokollet såsom *Bilaga 1* fogad specifikation. Denna specifikation överensstämmer med statsverkspropositionens förslag till beräkning av bevillningarna med undantag av att i specifikationen inkomsterna å följande inkomstitlar beräknats sålunda:

Skatt å inkomst och förmögenhet	5 900 000 000
Lotterivinstskatt	82 000 000
Omsättnings- och expeditionsstämplar m. m.	84 000 000
Bensinskatt	825 000 000
Varuskatt	310 000 000
Regleringsavgift och accis å fettvaror m. m.	40 000 000
Statlig nöjesskatt	45 000 000
Energiskatt	510 000 000
Postverket (överskott)	20 000 000

Sammanfattningsvis må anföras, att de sålunda i propositionen nr 150 föreslagna beräkningarna av bevillningarna i förhållande till statsverkspropositionens beräkningar innebär en sammanlagd minskning med 166 000 000 kronor.

Utskottets yttrande

I propositionen nr 150 har Kungl. Maj:t bl. a. föreslagit, att statlig inkomstskatt för skattskyldiga, som avses i 10 § 1 mom. förordningen om statlig inkomstskatt, skall ingå i preliminär skatt för hela budgetåret 1959/60 med 100 procent av grundbeloppet. Vidare har Kungl. Maj:t i propositionen avgivit förslag till beräkning av bevillningarna för nämnda budgetår.

Enligt gällande bestämmelser skall procenttalet för den statliga inkomstskattens uttagande vara detsamma under helt kalenderår. Då sagda procenttal för senare hälften av löpande budgetår är 100 tillstyrker utskottet, att samma uttagningsprocent bestämmes för förra hälften av budgetåret 1959/60.

Beräffande uttagningsprocenten för senare hälften av budgetåret 1959/60 råder enighet inom utskottet om att den bör vara densamma som nu. Utskottet tillstyrker således att procenttalet fastställs till 100. Härmed är yrkandet i motionerna I: 512 och II: 620 i denna del tillgodosett. Däremot finner utskottet skäl inte föreligga för ett uttalande av den innebörd, som påyrkats i motionerna.

Utskottet behandlar härefter övriga motionsyrkanden och börjar med motionerna I: 55 och II: 78 samt I: 282 och II: 353. I dessa motioner föreslås ändring i grunderna för den ersättning till kommunerna, som staten utger i anledning av 1957 års ortsavdragsreform. Utskottet får i detta sammanhang erinra om de till statsutskottet hänvisade likalydande motionerna I: 53 och II: 69. I sistnämnda motioner har yrkats dels att avvecklingen av skatteersättningen till kommunerna skall ske i den takt riksdagen år 1957 beslutat men med början ett år tidigare än som avsetts, d. v. s. redan fr. o. m. år 1960, och dels att skatteersättningen skall beräknas med utgångspunkt från kommunernas för år 1957 fastställda utdebiteringssats i stället för — såsom nu är fallet — den aktuella utdebiteringen. I enlighet med des-

sa yrkanden har motionärerna föreslagit att till Skatteersättning till kommunerna för budgetåret 1959/60 skall anvisas ett förslagsanslag av 543 milj. kronor. Vid ett bifall till nu berörda motionsyrkanden kan lagen med särskilda bestämmelser om kommuns, landstingskommuns och annan samfällighets utdebitering av skatt för åren 1958—1965 upphävas. Yrkande härom har framställts i de till bevillningsutskottet hänvisade motionerna I: 55 och II: 78. Även i de till bevillningsutskottet hänvisade likalydande motionerna I: 282 och II: 353 har hemställts att skatteersättningen till kommunerna skall beräknas på grundval av den för år 1957 bestämda utdebiteringssatsen, vilket skulle medföra att anslaget till Skatteersättning till kommunerna för nästa budgetår bör uppföras med 580 milj. kronor.

I utlåtande nr 122 har statsutskottet, som inte ifrågasatt någon ändring av de av 1957 års riksdag beslutade grunderna för statsbidragssystemet till kommunerna i anledning av Ortsavdragsreformen, hemställt att riksdagen i enlighet med Kungl. Maj:ts förslag i statsverkspropositionen måtte till Skatteersättning till kommunerna m. m. för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 610 milj. kronor samt att de till statsutskottet hänvisade motionerna i ämnet inte måtte föranleda någon riksdagens åtgärd.

Bevillningsutskottet kan för sin del ansluta sig till den uppfattning, som från statsutskottets sida framförts beträffande skatteersättningen till kommunerna. På grund härav avstyrker utskottet de inbördes likalydande motionerna I: 55 och II: 78 samt I: 282 och II: 353.

Härefter övergår utskottet att behandla motionerna I: 291 och II: 361, vari yrkats att vissa av de år 1955 införda schablonavdragen skall avskaffas. En sådan åtgärd skulle enligt motionärernas beräkningar tillföra staten och kommunerna en årlig inkomstförbättring på 70 resp. 60 milj. kronor. Den sålunda uppkommande ökningen av det kommunala skatteunderlaget anser motionärerna böra utnyttjas till en nedsättning av det statliga bidraget till kommunerna i anledning av Ortsavdragsreformen med ett motsvarande belopp. Utskottet vill för sin del erinra om att de ifrågavarande avdragen infördes med det dubbla syftet att genomföra en av rättviseskäl betingad skattesänkning för de stora grupperna av små inkomsttagare samt att förenkla taxerings- och deklarationsarbetet. Frågan var föremål för uppmärksamhet jämväl vid 1958 års A-riksdag. Samma års bevillningsutskott uttalade i sitt av riksdagen godkända betänkande nr 31 att det ännu var för tidigt att slutgiltigt bedöma huruvida de första gången vid 1957 års taxering tillämpade reglerna om schablonavdrag fått åsyftad verkan. Det stod vid lagstiftningens genomförande klart att vissa svårigheter övergångsvis skulle komma att uppträda. Att slopa dessa avdrag innan närmare erfarenheter vunnits av deras tillämpning borde enligt utskottets mening inte komma i fråga.

Fortfarande saknas enligt utskottets mening tillräckliga erfarenheter för att slutgiltigt bedöma avdragens effekt i förenklingshänseende. Genom att avskaffa avdragen skulle visserligen statens behov av ökade inkomster i någon mån kunna tillgodoses. Utskottet anser emellertid inte att åtgärden bör

tillgripas i sådant syfte. Man kan nämligen inte bortse ifrån att de i motionerna förordade ändringarna skulle innebära skattehöjningar, som i främsta rummet drabbar skattskyldiga i de lägre inkomstklasserna. Utskottet finner sig därför böra avstyrka nämnda motioner.

Beträffande det i motionerna I: 154 och II: 198 framställda yrkandet, att riksdagen skulle antaga nya skatteskalor med tillämpning först fr. o. m. ingången av år 1961 får utskottet anföra följande. Ett genomförande av förslaget skulle åsamka staten ett betydande skattebortfall, vilket för helt budgetår kan beräknas till 600 å 625 milj. kronor. Som framhållits i propositionen nr 150 kan — om särskilda åtgärder inte vidtas — under de närmast kommande budgetåren betydande underskott befaras uppstå i totalbudgeten. Dessa uppskattningar pekar som departementschefen uttalat på ett uppenbart behov av förstärkning av budgetens inkomstsida. Utskottet kan inte tillstyrka att riksdagen under dylika omständigheter nu skulle fatta beslut om en framtida sänkning av inkomstskatten för fysiska personer.

Utskottet har vidare i detta sammanhang att ta ställning till de vid riksdagens början väckta motionerna I: 34 och II: 45 om utredning rörande barnavdrag vid beskattningen åt barnfamiljer. Motionärerna har utgått ifrån att barnbidrag alljämt skulle förekomma men att de i vissa inkomstlägen skulle ersättas av skatteavdrag för barn. Häremot vill utskottet anmärka att det synes föga rationellt att vid sidan av varandra ha två olika system för beaktande av barnfamiljernas särskilda förhållanden. Tvärtom skulle detta medföra olägenheter i skilda hänseenden, bl. a. genom att källskatteuppbörden och taxeringsförfarandet komplicerades. Motionärerna har, såvitt utskottet kunnat finna, inte framfört bärande skäl för den ifrågasatta omläggningen. Då det nuvarande systemet enligt utskottets mening bör bibehållas avstyrker utskottet utredningsyrkandet i de nämnda motionerna.

De i propositionen nr 150 framlagda beräkningarna av inkomster och utgifter för budgetåret 1959/60 utvisar i förhållande till beräkningarna i statsverkspropositionen på inkomstsidan en nettominskning med 187 miljoner kronor och på utgiftssidan en nettoökning med ca 78 miljoner kronor. Driftbudgeten för budgetåret 1959/60 beräknas lämna ett underskott av 714 miljoner kronor mot enligt statsverkspropositionen 449 miljoner kronor.

Det i propositionen nr 150 beräknade resultatet för totalbudgeten visar ett underskott å 2 815 miljoner kronor exklusive tillkommande utgifter mot 2 740 miljoner kronor i statsverkspropositionen. Därvid har beaktats, att avsättningen till respektive återföringen från budgetutjämningsfonden av kommunalskattemedel inte utgör någon kassamässig utgift eller inkomst för staten.

Beräkningen av bevillningarna utvisar i förhållande till statsverkspropositionen en minskning med 166 miljoner kronor. Därvid har inkomsten av skatt å inkomst och förmögenhet m. m. vid den i propositionen nr 150 före-

slagna uttagningsprocenten upptagits med 5 900 miljoner kronor mot i statsverkspropositionen 6 000 miljoner kronor. Denna skillnad sammanhänger med det förslag om slopande av den extra bolagsskatten som förutsattes skola föreläggas riksdagen, sedan beslut fattats om genomförande av en allmän tilläggs pensionering. Utskottet, som i betänkande nr 54 tillstyrkt förslag att den extra bolagsskatten fr. o. m. ingången av år 1960 avvecklas, finner i anledning härav inkomstiteln såsom departementschefen föreslagit böra beräknas till 5 900 miljoner kronor.

Inkomstiteln statlig nöjesskatt, som i statsverkspropositionen upptogs med 55 milj. kronor, har i proposition nr 150 upptagits till ett 10 milj. kronor lägre belopp. Därvid har räknats med att statens nöjesskatteintäkter vid bifall till proposition nr 97 rörande ändringar i nöjesskatteförordningen m. m. skulle minska med omkring 5,5 milj. kronor samt hänsyn tagits till den av andra orsaker betingade nedåtgående tendensen i nöjesskatteuppbörden. Emellertid har riksdagen i vissa hänseenden frångått Kungl. Maj:ts förslag, varigenom en ytterligare inkomstminskning å drygt en miljon kronor skulle uppkomma. Inkomstiteln synes det oaktat kunna upptagas till 45 milj. kronor.

För inkomstiteln postverket har i proposition nr 150 föreslagits ett belopp av 20 milj. kronor. Därvid har räknats med att de i proposition nr 94 föreslagna nya villkoren för postbefordran av tidningar skulle öka postverkets överskott med 5 å 6 milj. kronor för nästkommande budgetår. Riksdagen har emellertid med avslag å nämnda proposition beslutat en höjning av tidningsavgifterna, som för helt år skulle medföra ett 5 milj. kronor lägre överskott än enligt Kungl. Maj:ts förslag. Med hänsyn härtill bör inkomstposten upptagas till allenast 17 milj. kronor för kommande budgetår.

Mot de i propositionen nr 150 gjorda beräkningarna av bevillningarna i övrigt har utskottet icke något att erinra.

Utskottets hemställan

Under åberopande av vad sålunda anförts får utskottet hemställa,

A) att riksdagen måtte — i anledning av Kungl. Maj:ts i proposition nr 150 framlagda förslag angående skatteprocenten — besluta, att statlig inkomstskatt för skattskyldiga, som avses i 10 § 1 mom. förordningen om statlig inkomstskatt, skall ingå i preliminär skatt för budgetåret 1959/60 med 100 procent av grundbeloppet;

B) att följande motioner, nämligen

1) de likalydande motionerna I: 34 av herr Ewerlöf m. fl. och II: 45 av herr Hjalmarson m. fl.,

2) de likalydande motionerna I: 154 av herr Ewerlöf m. fl. och II: 198 av herr Hjalmarson m. fl.,

3) de likalydande motionerna I: 55 av herr Ewerlöf m. fl. och II: 78 av herr Hjalmarson m. fl.,

4) de likalydande motionerna I: 282 av herr Aastrup m. fl. och II: 353 av herr Ohlin m. fl.,

5) de likalydande motionerna I: 291 av herr Aastrup m. fl. och II: 361 av herr Ohlin m. fl.; samt

6) de likalydande motionerna I: 512 av herr Ewerlöf m. fl. och II: 620 av herr Hjalmarson m. fl., i den mån motionerna icke kan anses besvarade genom vad utskottet ovan anfört och hemställt,

icke måtte föranleda någon riksdagens åtgärd;

C) att bevillningarna för budgetåret 1959/60 måtte beräknas sålunda:

	Kronor	Kronor
Skatt å inkomst, förmögenhet och rörelse:		
Skatt å inkomst och förmögenhet m. m.	5 900 000 000	
Kupongskatt	8 000 000	
Utskiftningsskatt och ersättningskatt	1 000 000	
Fondskatt	14 000 000	
Skogsvårdsavgifter	13 000 000	
Bevillningsavgifter för särskilda förmåner och rättigheter	1 500 000	
Arvsskatt och gåvoskatt	90 000 000	
Lotterivinstskatt	82 000 000	
Omsättnings- och expeditionsstämplor m. m.	84 000 000	6 193 500 000
Automobilskattemedel:		
Fordonsskatt	385 000 000	
Bensinskatt	825 000 000	1 210 000 000
Tullar och acciser:		
Tullmedel	690 000 000	
Varuskatt	310 000 000	
Omsättningsskatt å motorfordon	140 000 000	
Regleringsavgift och accis å fettvaror m. m.	40 000 000	
Skatt å kaffe	23 000 000	
Tobaksskatt	850 000 000	
Rusdrycksförsäljningsmedel av partihandelsbolag	13 000 000	

	Kronor	Kronor
Rusdrycksförsäljningsmedel		
av detaljhandelsbolag . . .	22 000 000	
Omsättnings- och utskänknings- ningsskatt å spritdrycker	1 200 000 000	
Omsättningsskatt å vin	90 000 000	
Maltdrycksskatt	105 000 000	
Skatt å läskedrycker	67 000 000	
Statlig nöjesskatt	45 000 000	
Energiskatt	510 000 000	4 105 000 000
Postverket (överskott)		17 000 000

Stockholm den 25 maj 1959

På bevillningsutskottets vägnar:

JOHN ERICSSON

Närvarande:

från f ö r s t a kammaren: herrar Hagberg, Eriksson, Snygg, Spetz, Jansson, fröken Ranmark, herrar Söderquist, Oscar Carlsson och Bengtson; samt

från a n d r a kammaren: herrar Ericsson i Kinna, Sundström, Brandt i Aspabruk, Nilsson i Svalöv, Kollberg, Vigelsbo, Kärrlander, Magnusson i Borås, Wiklund och Stenberg.

Reservationer

I) av herrar *Hagberg, Nilsson* i Svalöv och *Magnusson* i Borås, vilka ansett

a) att utskottet under punkten A) bort hemställa,

att riksdagen — under uttalande av att en statlig inkomst- och utgiftspolitik enligt i motionerna I: 511 och II: 619 redovisade och till sina statsfinansiella konsekvenser belysta riktlinjer borde och bör föras i syfte att utan skattehöjningar göra det möjligt att täcka statens löpande utgifter med löpande inkomster — måtte med bifall till Kungl. Maj:ts i proposition nr 150 framlagda förslag rörande skatteprocenten och de likalydande motionerna I: 512 och II: 620 besluta

ta, att statlig inkomstskatt för skattskyldiga, som avses i 10 § 1 mom. förordningen om statlig inkomstskatt, skall ingå i preliminär skatt för budgetåret 1959/60 med 100 procent av grundbeloppet;

b) att utskottet under punkten B 1) bort hemställa,

att riksdagen med bifall till de likalydande motionerna I: 34 och II: 45 måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa, att Kungl. Maj:t ville igångsätta en utredning med uppdrag att utarbeta förslag dels rörande införande av förhöjda ortsavdrag för barnfamiljer vid beskattningen, dels i fråga om den lämpliga kombinationen mellan sådana ortsavdrag och barnbidrag;

c) att utskottet under punkten B 2) bort hemställa,

att riksdagen med bifall till de likalydande motionerna I: 154 och II: 198 måtte antaga det vid motionerna fogade förslaget till förordning om ändrad lydelse av 10 § 1 mom. förordningen den 26 juli 1947 (nr 576) om statlig inkomstskatt;

d) att utskottet under punkterna B 3) och 4) bort hemställa,

att riksdagen med bifall till de likalydande motionerna I: 55 och II: 78 samt i anledning av de likalydande motionerna I: 282 och II: 353 måtte antaga det vid förstnämnda två motioner fogade förslaget till lag om upphävande av lagen den 16 maj 1957 (nr 202) med särskilda bestämmelser om kommuns, landstingskommuns och annan samfällighets utdebitering av skatt för åren 1958—1965;

II) av herrar *Spetz, Söderquist, Kollberg* och *Stenberg*, vilka

a) ansett att utskottets yttrande bort ha följande lydelse:

I propositionen — — — (= utskottet s. 31 rad 15 uppifrån—s. 32 rad 11 uppifrån) — — — 580 milj. kronor.

Såsom framhållits i de likalydande motionerna I: 282 och II: 353 prövade 1956 års kommunalskatterevison två olika huvudalternativ för det statliga kompensationsbidraget. Antingen kunde det lämnas såsom ett av staten tillskjutet skatteunderlag eller som ett av staten tillskjutet belopp, vars storlek avvägts med hänsyn till bortfallet i skatteunderlag genom de höjda ortsavdragen och förutvarande utdebiteringssats. Den sistnämnda bidragsformen tillämpades vid kompensationsbidraget i samband med 1950 års ortsavdragsreform. Kommunalskatterevisonen ansåg för sin del att den förstnämnda bidragsformen var bl. a. ur tekniska synpunkter att föredraga. Samma ståndpunkt intog Kungl. Maj:t och riksdagen. Men det bör då uppmärksammas att revisionen utgick från att några nämnvärda kommunala utdebiteringshöjningar inte skulle komma att inträffa. Vid ärendets behandling år 1957 pekade också statsutskottet i sitt utlåtande på de risker för kostnadsökningar som var förbundna med statsbidragets konstruktion. Statsutskottet för-

utsatte härvid uttryckligen att, därest en mera påtaglig ökning av de beräknade kostnaderna för statsbidraget skulle uppstå till följd av en ökning i den kommunala utdebiteringen, en omprövning av grunderna för statsbidraget skulle komma till stånd.

En betydande ökning har inträtt i statsverkets kostnader för kompensationsbidraget. Kostnadsstegringen uppgår till ca 20 procent eller till mer än 100 milj. kr. Den sammanhänger uppenbarligen med bidragets konstruktion. Mot bakgrunden av den inträdda kostnadsstegringen för statsverket och under hänvisning till statsutskottets ovan refererade uttalande delar utskottet uppfattningen att den förutsatta omprövningen nu bör ske. Härtill kommer — vilket är den för utskottet viktigaste omständigheten — det statsfinansiella krisläget, vilket enligt utskottets mening gör det ofrånkomligt att söka nå besparingar i statsverkets utgifter.

I motionerna I: 53 och II: 69 liksom i motionerna I: 282 och II: 353 har föreslagits en justering av grunderna för statsbidraget på så sätt att statsbidragets storlek anknytes till de utdebiteringssatser, som gällde för det kommunala finansår, då de förutvarande lägre ortsavdragen tillämpades, d. v. s. för år 1957. Det är som ovan påpekats i princip samma förfarande som tillämpades för kompensationsbidraget i samband med 1950 års ortsavdragsreform. Utskottet vill för sin del tillstyrka att bidraget omlägges på sådant sätt. Omläggningen bör ske från och med år 1960. För detta år blir statsbidraget för den enskilda kommunen lika med produkten av den för år 1957 gällande utdebiteringssatsen och det antal skattekronor som bortfallit på grund av ortsavdragsreformen. Avvecklingen av bidraget skall sedan ske under den följande femårsperioden enligt den skala som fastställdes vid 1957 års riksdag. Utskottet tillstyrker alltså inte motionsyrkandena om avkortning av avvecklingstiden.

Utskottet vill vidare tillägga att därest en justering vidtages i vissa av de år 1955 beslutade schablonavdragen i enlighet med vad utskottet nedan föreslår, uppkommer en stegring av kommunernas skatteunderlag. Härigenom kompenseras kommunerna till betydande del för den minskning i skatteersättningsbidraget som uppkommer vid övergången till de ändrade grunderna för detta bidrag. Genom justeringen av schablonavdragen kan kommunerna nämligen beräknas få en ökad skatteinkomst av ca 60 milj. kr. per år.

Härefter övergår utskottet att behandla motionerna I: 291 och II: 361, vari förslag framförts om ovan berörda ändringar i de s. k. schablonavdragen.

De föreslagna justeringarna bör ses som en del av ett samlat program för olika besparings- och budgetförstärkande åtgärder i syfte att stärka det statsfinansiella läget. Från regeringens sida har såväl i statsverkspropositionen som i kompletteringspropositionen förordats att en allmän omsättningsskatt införes i syfte att inbringa ett ökat skattebelopp till staten av storleksordningen 1 000 milj. kr.

Utskottet delar uppfattningen att statsfinanserna bringats i det läget att statsmakterna ställes inför nödvändigheten att ompröva förut fattade beslut. Detta kan gälla såväl beslut rörande utgiftsåtaganden som åtgärder på det skattepolitiska området. I valet mellan att genomföra en ny skatt av mycket betydande omfattning och att revidera en skattereform för att därigenom och med hjälp av olika besparingsåtgärder förbättra budgetläget, föredrar utskottet för sin del det senare alternativet.

Till det här anförda kommer dessutom att vissa av de ändringar i skattelagstiftningen som genomfördes i och med 1955 års taxeringsreform inte har motsvarat det uppgivna syftet, nämligen att leda till en förenkling av taxeringsförfarandet. Detta gäller i främsta rummet de schabloniserade försäkringsavdragen men även avrundningen av det s. k. omkostnadsavdraget. Riksskattenämnden har sålunda i anledning av de gjorda erfarenheterna i skrivelse till finansdepartementet den 18 oktober 1957 föreslagit att de schabloniserade försäkringsavdragen måtte avskaffas. Denna »taxeringsreform» har uppenbarligen försvårat deklara-tions- och taxeringsarbetet. Det senare gäller även avrundningen av omkostnadsavdraget till närmast högre 100-tal kronor. I fråga om försäkringsavdragens schablonbelopp tillkommer vidare den viktiga omständigheten, att dessa måste motverka syftet med försäkringsavdragen, nämligen att uppmuntra försäkringssparandet, eftersom dessa schablonavdrag även tillkommer skattskyldig, som icke haft premier för försäkring.

Vad slutligen gäller avrundningen av det beskattningsbara beloppet — till närmast lägre 100-tal kronor — har detta som motionärerna påpekat medfört en viss nedbantning av tabellmaterialet för skattedebiteringen. Utskottet delar emellertid uppfattningen att det torde vara tvivel underkastat om denna förenkling är värd det inkomstbortfall för det allmänna som åtgärden medfört (drygt 50 milj. kronor). Med hänsyn till budgetläget tillstyrker utskottet förslaget att avrundningen slopas och återgång sker till den förut gällande regeln om avrundning till närmast lägre 10-tal kronor.

Motionärerna har inte föreslagit någon ändring av det s. k. 100-kronorsavdraget vid inkomst av tjänst. Utskottet har inte heller funnit anledning till ändring härvidlag. *Härigenom bibehålles således den del i 1955 års reform som särskilt tog sikte på att nå ökad rättvisa och likformighet i skattebördans verkliga fördelning till förmån för de mindre inkomsttagarna.* En förskjutning av skattebördan, som i främsta rummet drabbar skattskyldiga i de lägre inkomstklasserna, skulle å andra sidan inträffa, om en allmän om-sättnings-skatt infördes.

Beträffande det — — — (= utskottet s. 33 rad 5 uppifrån — rad 15 uppifrån) — — — fysiska personer.

Utskottet har vidare i detta sammanhang att ta ställning till de vid riksdagens början väckta motionerna I: 34 och II: 45 om utredning rörande barnavdrag vid beskattningen åt barnfamiljer. Motionärerna har utgått

ifrån att barnbidrag alltjämt skulle förekomma men att de i vissa inkomstlagen skulle ersättas av skatteavdrag för barn. Utskottet anser det i motionerna väckta spörsmålet för närvarande sakna aktualitet. Utskottet avstyrker därför det framförda utredningsyrkandet.

De i propositionen — — — (= utskottet s. 33 rad 15 nedifrån—rad 10 nedifrån) — — — 449 miljoner kronor.

Den statliga upplåningen beräknas i propositionen nr 150 till 2 815 milj. kr. exklusive tillkommande utgifter mot 2 470 milj. kr. i statsverkspropositionen. I sagda belopp ingår upplåning för de statliga kapitalinvesteringarnas finansiering med ca 1 800 milj. kr. samt beräknad reservationsmedelsförbrukning — med 150 milj. kr. — och återföring från budgetutjämningsfonden av tidigare avsatta kommunalskattemedel — med likaledes 150 milj. kr. Återstoden av lånebehovet hänför sig i stort sett till det beräknade underskottet å driftbudgeten.

Beräkningen av bevilningarna utvisar i förhållande till statsverkspropositionen en minskning med 166 milj. kronor. Därvid har inkomsten av skatt å inkomst och förmögenhet m. m. vid den i propositionen nr 150 föreslagna uttagningsprocenten upptagits med 5 900 milj. kronor mot i statsverkspropositionen 6 000 milj. kronor. Denna skillnad sammanhänger med det förslag som Kungl. Maj:t senare framlagt om slopande av den extra bologsskatten och som utskottet behandlar i särskilt betänkande. Det i propositionen beräknade inkomstbortfallet till följd härav anser utskottet överdrivet. Med hänsyn härtill och med beaktande av att utskottet förordat viss justering av schablonavdragen vid taxeringen anser utskottet att inkomsttiteln kan uppföras med 6 000 milj. kronor.

Inkomsttiteln statlig nöjesskatt — — — (= utskottet s. 34 rad 9 uppfifrån — rad 14 nedifrån) — — — något att erinra.

b) ansett att utskottet under punkten B 4) bort hemställa,

att riksdagen måtte, med bifall till de likalydande motionerna I: 282 och II: 353,

dels antaga det vid motionerna fogade förslaget till lag om ändring av lagen den 16 maj 1957 med särskilda bestämmelser om kommuns, landstingskommuns och annan samsällighets utdebitering av skatt för åren 1958—1965;

dels ock bemyndiga Kungl. Maj:t att i enlighet med ovan angivna grunder i administrativ ordning utfärda föreskrifter rörande beräkning av skatteunderlagsgraderade statsbidrag till kommunerna för speciella ändamål och av kommunala bidrag till vissa statliga utgifter.

c) ansett att utskottet under punkten B 5) bort hemställa,

att riksdagen med bifall till de likalydande motionerna I: 291 och II: 361 måtte antaga följande författningsförslag, nämligen

1) *Förslag*
till
lag om ändring i kommunalskattelagen den 28 september 1928 (nr 370)

Härigenom förordnas, att 33 § 2 mom., 46 § 2 mom., 50 § 2 och 3 mom. samt 51 § kommunalskattelagen den 28 september 1928 skola erhålla ändrad lydelse på sätt nedan angives.

33 §.

2 mom. Skattskyldig, som haft intäkt av tjänst, skall anses hava haft utgifter, som i 1 mom. sägs, till ett belopp av minst 100 kronor.

Vad i första stycket sägs skall icke gälla, om summan av utgifterna uppgår till eller överstiger summan av intäkterna, ej heller i den mån avdraget genom tillämpning av nämnda stycke skulle komma att överstiga summan av intäkterna.

(Se vidare anvisningarna.)

46 §.

2 mom. I hemortskommunen — — — allmän sjukförsäkring.

Har skattskyldig — — — eller avgiften.

Därest skattskyldig — — — nämnda tid.

Avdrag, som i första stycket 3) här ovan avses, må ej för skattskyldig åtnjutas till högre belopp än 300 kronor; dock att om skattskyldig under beskattningsåret varit gift och levttillsammans med andra maken ifrågasvarande avdrag för dem båda gemensamt må åtnjutas med högst 600 kronor. Avdrag med högst 600 kronor må vidare åtnjutas om skattskyldig under beskattningsåret varit ogift (varmed jämställes änka, änking eller frånskild) och haft hemmavarande eller av den skattskyldige helt eller delvis underhållet barn, som stått under hans vårdnad och för vilket rätt till allmänt barnbidrag förelegat.

50 §.

2 mom. För fysisk person, som varit här i riket bosatt under hela eller någon del av beskattningsåret, utgöres såvitt angår hemortskommunen den beskattningsbara inkomsten av den taxerade inkomsten minskad med kommunalt ortsavdrag.

Finnes skattskyldigs — — — jämkning medgivits.

Om skattskyldigs — — — ovan sägs.

Skattskyldig, vars — — — stycket förmäles.

Vad härefter återstår avrundas nedåt till jämna tiotal kronor och utgör för skattskyldig, som nu nämnts, beskattningsbar inkomst.

3 mom. För skattskyldig, som i 2 mom. avses, såvitt angår annan kom-

mun än hemortskommunen, så ock för annan skattskyldig, utgör den taxerade inkomsten tillika beskattningsbar inkomst, utom i fall varom nedan i andra stycket förmäles.

Kan kommunalt — — — i kommunen.

För annan — — — beskattningsbar inkomst.

(Se vidare anvisningarna.)

51 §.

För fysisk person, som varit här i riket bosatt under hela eller någon del av beskattningsåret, inträder skatteplikt till kommunal inkomstskatt i hemortskommunen: då den beräknade beskattningsbara inkomsten där uppgår till minst 20 kronor;

i annan kommun: då den beräknade beskattningsbara inkomsten där uppgår till minst 100 kronor.

För annan skattskyldig än i första stycket sägs inträder skatteplikt, då den beräknade beskattningsbara inkomsten i kommunen uppgår till minst 100 kronor.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1960; dock att äldre bestämmelser fortfarande skola gälla i fråga om 1960 års taxering samt i fråga om efter-taxering för år 1960 eller tidigare år.

2)

Förslag

till

förordning angående ändrad lydelse av 9 § 2—4 mom. förordningen den 26 juli 1947 (nr 576) om statlig inkomstskatt

Härigenom förordnas, att 9 § 2—4 mom. förordningen den 26 juli 1947 om statlig inkomstskatt skola erhålla ändrad lydelse på sätt nedan angives.

9 §.

2 mom. För skattskyldig fysisk person, som varit här i riket bosatt under hela eller någon del av beskattningsåret, utgöres den beskattningsbara inkomsten av den taxerade inkomsten minskad med statligt Ortsavdrag.

Finnes skattskyldigs — — — jämkning medgivits.

Vad härefter återstår avrundas nedåt till jämna tiotal kronor och utgör för skattskyldig, som nu nämnts, beskattningsbar inkomst.

3 mom. För annan skattskyldig än som i 2 mom. avses utgör den taxerade inkomsten tillika beskattningsbar inkomst.

4 mom. Skatteplikt till statlig inkomstskatt inträder

för fysisk person, som varit här i riket bosatt under hela eller någon del

av beskattningsåret: då den beräknade beskattningsbara inkomsten uppgår till minst 20 kronor;

för annan skattskyldig: då den beräknade beskattningsbara inkomsten uppgår till minst 100 kronor.

Denna förordning träder i kraft den 1 januari 1960; dock att äldre bestämmelser fortfarande skola gälla i fråga om 1960 års taxering samt i fråga om eftertaxering för år 1960 eller tidigare år.

---

3)

Förslag

till

förordning angående ändrad lydelse av 8 § förordningen den 26 juli 1947 (nr 577) om statlig förmögenhetsskatt

Häri genom förordnas, att 8 § förordningen den 26 juli 1947 om statlig förmögenhetsskatt skall erhålla ändrad lydelse på sätt nedan anges.

8 §.

Har skattskyldig hemmavarande barn, som icke fyllt 21 år, skall, därest barnets till statlig inkomstskatt beräknade beskattningsbara inkomst icke uppgår till minst 20 kronor, den skattskyldige taxeras jämväl för barnets förmögenhet. I den skattskyldiges skattepliktiga förmögenhet inbegripes i sådant fall jämväl barnets förmögenhet.

Denna förordning träder i kraft den 1 januari 1960; dock att äldre bestämmelser fortfarande skola gälla i fråga om 1960 års taxering samt i fråga om eftertaxering för år 1960 eller tidigare år.

---

4)

Förslag

till

förordning angående ändrad lydelse av 4 § 1 mom. uppbördsförordningen den 5 juni 1953 (nr 272)

Häri genom förordnas, att 4 § 1 mom. uppbördsförordningen den 5 juni 1953 skall erhålla ändrad lydelse på sätt nedan anges.

4 §.

1 mom. Har lokal — — — sådana tabeller.

Skattetabellerna skola — — — förmögenhet, samt

att vid taxering för inkomsten icke andra avdrag medgivnas den skattskyldige än dels ortsavdrag, dels därutöver ett belopp av trehundrafemtio kronor för skattskyldig, som avses i 2 mom. första stycket 2) här nedan, och tvåhundra kronor för annan skattskyldig, dels ock, såvitt angår taxeringen till statlig inkomstskatt, för kommunala utskylder med belopp, motsvarande för skattekrona och skatteöre det belopp, som enligt 3 mom. legat fill grund vid uträknandet av de i vederbörlig tabell angivna utskylderna.

Tabellerna skola icke upptaga preliminär skatt för belopp, som motsvarar en till statlig eller kommunal inkomstskatt taxerad inkomst, understigande ettusentvåhundra kronor, eller till sådan skatt beskattningsbar inkomst understigande tjugu kronor. Inkomstbelopp och skattebelopp skola angivas i helt antal kronor.

Denna förordning träder i kraft den 1 januari 1960 och skall dessförinnan tillämpas såvitt angår upprättandet av skattetabeller för inkomståret 1960.

- d) ansett att utskottet under punkten C bort hemställa,
att bevillningarna för budgetåret 1959/60 måtte beräknas sålunda:

	Kronor	Kronor
Skatt å inkomst, förmögenhet och rörelse:		
Skatt å inkomst och förmögenhet m. m.	6 000 000 000	
Kupongskatt — — — (= utskottet s. 35 rad 18 uppifrån—rad 17 nedifrån) — — —	82 000 000	
Omsättnings- och expeditionsstämpar m. m.	<u>84 000 000</u>	6 293 500 000
Automobilskattemedel: — — — (= utskottet s. 35 rad 14 nedifrån—s. 36 rad 10 uppifrån) — — —		17 000 000

III) beträffande punkten B 5) av herrar *Hagberg, Nilsson* i Svalöv och *Magnusson* i Borås.